

RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON

OTSUS

Vaidlustusaja number	1-25/277106
Otsuse kuupäev	06.02.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Ulvi Reimets
Vaidlustus	AKTSIASELTS HELMES vaidlustus Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse riigihankes „Struktuuritoetuse registri arendus- ja hooldusteenus” (viitenumber 277106) AS-i Nortal pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamise otsustele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, AKTSIASELTS HELMES, esindaja vandeadvokaat Kadri Matteus Hankija, Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus, esindaja Kairi Osolainen Kolmas isik, AS Nortal, esindaja vandeadvokaat Mart Parind
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

Riigihangete seaduse § 197 lg 1 p 4 ja § 198 lg-te 3 ja 8 alusel

- Jätta AKTSIASELTS HELMES vaidlustus rahuldamata.**
- Jätta AKTSIASELTS HELMES vaidlustusmenetluse kulud tema enda kanda.**
- Mõista AKTSIASELTS-ilt HELMES AS-i Nortal kasuks välja esindaja kulud 3600 eurot (käibemaksuta).**

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

- 24.07.2024 avaldas Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus (edaspidi Hankija)

riigihangete registris avatud hankemenetlusena läbi viidava riigihanke „Struktuuritoetuse registri arendus- ja hooldusteenus” (viitenumber 277106) (edaspidi Riigihange) hanketeate.

Hankija soovib sõlmida raamlepingut ühe pakkujaga (hanketeate p 5.1.15.)

2. 02.01.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) AKTSIASELTS HELMES (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus.

Vaidlustuses olid puudused, mis kõrvaldati Vaidlustaja poolt 07.01.2025.

Vaidlustaja taotleb Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse 23.12.2024 otsuste (käskkiri nr 2.1-1/053-P) tunnistada vastavaks ja edukaks Nortall AS-i (edaspidi ka Kolmas isik) pakkumus kehtetuks tunnistamist.

3. Vaidlustuskomisjon teatas 16.01.2025 kirjaga nr 12.2-10/1 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 21.01.2025 ja neile vastamiseks 24.01.2025.

Vaidlustuskomisjoni poolt määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad Vaidlustaja, teiseks tähtpäevaks Hankija ja Kolmas isik.

Vaidlustaja on taotlenud, et vaidlustuskomisjon pöörduks RHS § 195 lg 10 alusel Rahandusministeeriumi poole riikliku järelevalve teostamise taotlusega. Vaidlustuskomisjonile ei tulene RHS-st õiguslikku alust lahendada seda taotlust vaidlustuskomisjoni otsuses.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

4. Vaidlustaja, **AKTSIASELTS HELMES**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

4.1. Kolmanda isiku pakkumusele anti hindamisel 99,44 hindepunkti, maksumuse eest 39,44 hindepunkti ja proovitöö eest 60 hindepunkti.

Vaidlustaja pakkumusele anti 89,03 hindepunkti, maksumuse eest 38,63 hindepunkti ja proovitöö eest 50,40 hindepunkti.

Hankija esitas eraldi väljavõtte Vaidlustaja pakkumuse hindamise kohta (lisas 2) ja Kolmanda isiku pakkumuse hindamise kohta (lisas 3).

Kui Kolmanda isiku pakkumus ei ole vastav, siis Kolmas isik hindamise etappi ei jõuagi (lisas 1 teisel vahelehel „Mittevastav“ sellekohane arvutuskäik).

Juhul, kui Kolmanda isiku pakkumus siiski on vastav ja juhul, kui Vaidlustaja pakkumusele omistatakse Proovitöö alakriteeriumis „funktsionaalsus“ korrektselt 30 hindepunkti ja alakriteeriumis Testide mõõtmistulemused (kiirus) 30 hindepunkti ja vähendatakse Kolmanda isiku pakkumusele antud punkte ühes või mõlemas viidatud alakriteeriumis, oleks võimalik Vaidlustajal osutada edukaks pakkujaks, kuivõrd vastavalt oleks Vaidlustaja pakkumusele omistatav hindepunktide kogusumma suurem (so 98,63 punkti) kui edukale pakkumuse

punktisumma (so 95,84 punkti). Selle tõestuseks on Vaidlustaja koostanud alternatiivse hindamistabeli (vaheleht „vastav“), kus kiiruste järjekorra eest on Vaidlustaja pakkumusele antud esikoht, mis tähendab, et Kolmanda isiku pakkumus saab vähem punkte (lisa 1, vaheleht „vastav“).

Vaidlustaja vaidlustab nii enda kui Kolmanda isiku pakkumusele omistatud hindepunkte proovitöö Testide mõõtmistulemuse alamkategorias (lisaks enda osas ka „Funktsionaalsuse“ alamkategorias) ning Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise osas. Seega on Vaidlustajal reaalne võimalus vaidluse eduka lahendamise korral osutada Riigihankes edukaks pakkujaks.

4.2. Riigihankes toimus hindamine kahe hindamiskriteeriumi alusel: arendus- ja hooldusteenuse ühe töötunni maksumus (40%) ja proovitöö (60%). Proovitöö hindamismetoodika on kirjeldatud „Hindamismetoodika kirjeldus“¹ ja proovitöö vastavustingimused alusdokumentides „Nõuded proovitöö teostamiseks“² ja „Proovitöö näidisfaili andmed“³. Proovitööks oli luua rakendus, mis kuvab kasutajale projekti kuludokumentide loendit, andmebaas, mille struktuur vastab „SFOS proovitöö näidisfail andmed“ struktuurile, ja integratsioonitestid etteantud testjuhtudega. Lisaks oli vaja luua Seleniumi end-to-end automaattestid, mille abil on võimalik mõõta järgnevalt kirjeldatud tegevuste summaarset ajakulu. Toimingute tegemiseks kuluv summaarne aeg tuleb mõõta millisekundi täpsusega.

Riigihanke alusdokumentides (edaspidi RHAD) puudub informatsioon selle kohta, kuidas Hankija protsessiliselt hindamise läbi viib, mistõttu pole selge, kas hindamine on läbiviidud RHS § 3 põhimõtete koostöös, tagades pakkujate võrdse kohtlemise, tulemuse kontrollitavuse ja läbipaistvuse. Hankija poolt avaldatud info kohaselt on ilmne, et Hankijal puudus täpne plaan, mis järjekorras peab testimise läbi viima, mille tõttu võis ka tulemus erineda. Testide läbiviimine peab olema tehtud täpse testimise plaani järgi, järgides kindlaid samme ja kõikide pakkujate vahel ühte moodi.

4.3. Vaidlustaja on seisukohal, et Hankija on pakkumuste vastavuse kontrollimisel ja hindamisel rikkunud RHS ja RHAD, sealhulgas nende osaks olevat hindamismetoodikat. Hankija on Vaidlustaja 27.12.2024 täiendavate päringute peale esitanud veel mitmeid selgitusi ja tõendeid 30.12.2024 ja 31.12.2024 (Vaidlustaja proovitöö kontrolli kohta esitas Hankija video RHR teabevahetuses viitenumbriga ID 918041 ja Kolmanda isiku video viitenumbriga ID 918570⁴), mille pinnalt nähtub esmalt, et Vaidlustaja proovitööd ei ole hinnatud koostöös hindamismetoodikaga ning teiseks ei ole ilmne, kas Vaidlustaja ja Kolmanda isiku pakkumuse vastavuse kontroll ja hindamine on toimunud koostöös RHAD-ga ja RHS § 3 läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja kontrollitavuse põhimõtete ga.

On ilmne, et proovitöö kontrollimisel on ühel katsel kahest läinud valesti ja see on tulenenud Hankijast, mistõttu tekib küsimus sellest, kas hindamiskomisjon on olnud pädev proovitööd hindama. Samuti ei ole hindamiskomisjon tuvastanud proovitöö kontrollimisel

¹ Kättesaadav RHR-is: <https://riigihanked.riik.ee/rhr-web/#/procurement/7108112/documents/sourcedocument?group=B&documentOldId=17436283>

² Kättesaadav RHR-is: <https://riigihanked.riik.ee/rhr-web/#/procurement/7108112/documents/sourcedocument?group=B&documentOldId=17436281>

³ Kättesaadav RHR-is: <https://riigihanked.riik.ee/rhr-web/#/procurement/7108112/documents/sourcedocument?group=B&documentOldId=17436282>

⁴ Mahupiirangu tõttu ei lisa Vaidlustaja neid käesolevale dokumendile, vaidlustuskomisjon saab videoid ise kontrollida teabepäringu numbri järgi RHRi-s

Kolmanda isiku proovitöös vastavustingimustele mittevastavust.

4.4. Hankija otsuste õigusvastamus

4.4.1. Kolmanda isiku pakkumuse mittevastavus

Esitatud info põhjal ei ole võimalik veenduda, et Kolmanda isiku (ega teiste pakkujate) poolt loodud testrakendused vastavad Hankija poolt esitatud nõuetele. Proovitöö testimise läbiviimisel on näha Hankija poolt esitatud videotes, et jooksutatakse ainult testrakendust ja samal ajal ei veenduta, et rakenduses endas teostatakse ka realselt kõiki toiminguid selliselt, mis on Hankija poolt nõuetena esitatud, sh vastavustingimustena. Käesoleval juhul puuduvad videod, millelt oleks näha, et nii testrakendus kui ka rakendus toimivad koos, seda siis nii Vaidlustaja kui ka Kolmanda isiku ja teiste puhul. Vaidlustaja hinnangul on tõenäoline, et Hankija ei olegi sellist testi läbi viinud, mis on aga lubamatu, kuna selliselt ei ole Hankija sisuliselt kontrollinudki proovitööde vastavust seatud vastavustingimustele.

Üheks konkreetseks vastavustingimuseks oli proovitöö esitamisel nõue („Nõuded proovitöö teostamiseks“ lk 7, p 13), et „*Käsureal peab saama hallata rakenduse järgmiseid sätteid: ' - - headless' võimalus lülitada välja ja sisse Chrome UI (vaikimisi Chrome UI väljas).*“ Hankija poolt saadetud videos on näha Kolmanda isiku proovitöö kontrollimisel docker-compose.yml failis, et parameeter on „- SE_OPTS= --disable-ui true“. On ebaselge, kas Kolmanda isiku esitatud proovitöö vastab sellele vastavustingimusele ehk kas Kolmanda isiku proovitöö dokumentatsioonis on viidatud asjaolu välja toodud. Kui mitte, siis tekib olukord, kus antud parameetri samaks jätmisel (- SE_OPTS= --disable-ui true) ' - - headless' parameetri muutmisega ei saa Chrome UI tegelikult sisse/välja lülitada. See aga tähendab, et Kolmanda isiku proovitöö ei ole nõuete kohaselt tehtud ja seda ei oleks üldse tohtinud vastavaks tunnistada. Hankija ei ole esitanud tõendeid, mille abil oleks võimalik seda fakti Vaidlustajal ise kontrollida. Asjakohane väljavõte videost:

```
1 services:
2
3 chrome:
4   image: selenium/standalone-chrome:128.0-20240907
5   shm_size: 2gb # https://github.com/SeleniumHQ/docker-selenium#--shm-size2g
6   healthcheck:
7     test: [ "CMD", "/opt/bin/check-grid.sh" ]
8     interval: 10s
9     timeout: 10s
10    retries: 1
11    start_period: 60s
12   ports:
13     - "7900:7900"
14     - "4444:4444"
15   environment:
16     - SE_OPTS=--disable-ui true --log-level SEVERE $ OFF, SEVERE, WARNING, INFO, CONFIG, FINE, FINER, FINEST, ALL
17     - SE_SUPERVISOR_LOG_LEVEL=critical $ critical, error, warning, info, debug, trace, blather
18     - SE_ENABLE_TRACING=false
19   networks:
20     - sfos-network
21
22 sfos-integration-tests:
23   container_name: sfos-integration-tests
24   build:
25     context: .
26     dockerfile: Dockerfile
27   depends_on:
28     chrome:
29       condition: service_healthy
30   environment:
31     - ADDITIONAL_JVM_PARAMS=${ADDITIONAL_JVM_PARAMS}
32   networks:
33     - sfos-network
```

Juhul, kui Kolmanda isiku pakkumus ei ole vastav RHS § 114 lg 2 alusel, kuna selles esineb sisuline puudus, siis on Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamine õigusvastane ja kuulub kehtetuks tunnistamisele. Sellisel juhul ei ole võimalik Kolmanda isiku pakkumust ka hinnata RHS § 117 lg 1 kohaselt.

4.4.2. Vaidlustaja pakkumusele on ebaõigesti omistatud kolmandas alakriteeriumis „Funktsionaalsus“ 20 hindepunkti 30 hindepunkti asemel

Hankija on toonud Vaidlustajale antud tagasisides välja puuduse proovitöös, mille kohaselt⁵ [---].

„Nõuded proovitöö teostamiseks“ oli välja toodud järgnev peatükis „Arendustöö „Kuludokumentide kuvamine, valimine ja seisundite muutmine“:

- 1) Dokumendi lk 2: „Abikõlblik summa - Kuvatakse kuludokumendi abikõlblik summa numbrina, täpsusega kaks kohta peale koma.“
- 2) Dokumendi lk 2 „Tegevused valitud ridadega“:
 - „Valitud ridadega peab saama teostada korraga abikõlbliku summa arvutamise toiminguid.
 - Abikõlbliku summa arvutamisel küsitakse kasutajalt % mis osas valitud read on abikõlblikud ning selle abil arvutatakse igale reale dokumendi kogusumma – s.t. sendi täpsusega abikõlblik summa.“

[---]

Hindamismetoodika kohaselt alakriteeriumi 3 „Funktsionaalsus“ puhul omistatakse 30 hindepunkti juhul, kui „*Nõutud funktsionaalsus on täielikult realiseeritud (sh ridade lukustamine) ja puudusi ei esine.*“ Käesoleval juhul see nii on.

Eelnevast tulenevalt on seega ilmne, et Hankija hindamisel eksinud Vaidlustaja proovitöö kontrollimisel ja tagasiside põhjendamisel kolmanda alakriteeriumi osas, omistades seega ebaõigesti 20 hindepunkti 30 hindepunkti asemel.

4.4.3. Hankija on kontrollinud ehk testinud ja hinnanud ebaõigesti ja vastuolus RHS §-ga 117 lg 1 ja 3 alakriteeriumi „Testide mõõtmistulemused (kiirus)“ aluseks olevaid asjaolusid, mistõttu on selle alakriteeriumi hindamine tervikuna ehk kõigi pakkujate suhtes õigusvastane

Vaidlustajale ei ole mingil moel kontrollitav ega läbipaistev, kuidas on Hankija kontrollinud proovitöid alamkriteeriumi 4 „Testide mõõtmistulemused (kiirus)“ suhtes. Kiiruse hindamise meetoodika puudub hindamismetoodika dokumendis⁶ ning Hankija poolt 30.12.2024 antud selgitused⁷ ei anna samuti teavet, kas proovitöid võrreldi võrdsetel alustel ja tingimustes.

Testimise meetoodika on Hankija poolt edastatud videote pinnalt hinnates puudulik. Videotest on näha, et testrakenduse jooksutamisel erinevatel pakkujatel puudub Hankijal täpne plaan, mis järjekorras peab testimise läbi viima, mille tõttu võib ka tulemus erineda. Testide läbiviimine peab olema tehtud täpse testimise plaani järgi, järgides kindlaid sammu ja kõikide pakkujate vahel ühte moodi, tagades seeläbi RHS § 3 kohaselt võrdne kohtlemine.

Esitatud hindamise protokollis ei ole selgelt aru saada, et rakenduse enda testimisel on läbi viidud vastavalt Hankija poolt seatud nõuetele (vt dokument „Nõuded proovitöö teostamiseks hankes „Struktuuritoetuse registri arendus- ja hooldusteenus““). Puudub selge arusaam, et testid viidi läbi järgides ühtset testimise plaani ja kõiki pakkujaid arvestades võrdselt. Näiteks,

⁵ Käesolev otsus sisaldab Vaidlustaja ja Kolmanda isiku ärisaladust

⁶ <https://riigihanked.riik.ee/rhr-web/#/procurement/7108112/documents/sourcedocument?group=B&documentOldId=17436283>

⁷ Kättesaadav RHRis

kas on tuvastatud asjaolu, et rakendus on mobiili sõbralik, vastab kõikidele tehniliste nõuetele jne – tegemist on olulise asjaoluga neljandas alakriteeriumis, kuivõrd kiiremaid tulemusi saavad anda lahendused, millel on vähem funktsionaalsusi. Seega juhul, kui pakkuja on jätnud mõne funktsionaalsuse realiseerimata, on sisuliselt võimalik saavutada neljandas alakriteeriumis kiiruse eest enam hindepunkte, kuigi eeldused neljanda alakriteeriumi alusel hindamiseks võivad olla täitmata.

Oluline on ka tähele panna, et proovitöid hinnati ca kuu aja pikkuse vahega, mistõttu jääb kahtlus, et tingimused ei ole olnud võrdsed, kuid Vaidlustajal puudub hetkel tõsikindel info selle osas. Samuti ilmneb, et näiteks Vaidlustaja proovitöö testimisel üks test ebaõnnestus ning seda tulenevalt Hankija poolsest eksimusest, kuivõrd teisel korral test õnnestus. Seega on Hankija hinnanud töid kaootiliselt, mistõttu on tekkinud testimisel ka vead ja seeläbi on pakkujaid koheldud ebavõrdselt RHS § 3 mõttes. Hindamine on olnud läbipaistmatu ja kontrollimatu.

Eelnevast tulenevalt on Vaidlustaja seisukohal, et alakriteeriumi „Testide mõõtmistulemused (kiirus)“ mõõtmine on olnud läbipaistmatu ja kontrollimatu, siis on hindamine selle kriteeriumi alusel tervikuna õigusvastane. See tuleneb asjaolust, et Hankija ei ole ühtselt töid kontrollinud, jättes seejuures kontrollimata ka selle, kas kõik proovitöö enda eeldused on täidetud – neljas alakriteerium saab kuuluda maksimaalsete punktidega hindamisele juhul, kui kõik nõuded on proovitöös täidetud ja kontrollitud, vastasel juhul võib pakkuja teha küll kiire rakenduse, kuid kiirus tuleneb puudulikust funktsionaalsusest. Hindamismetoodika kohaselt juhul, kui „*Juhul kui automaattesti toimingud ei ole realiseeritud vastavalt proovitöö nõuetes toodule, siis omistatakse käesolevale kriteeriumile 0 punkti. Juhul kui proovitöös toodud funktsionaalsuse testide eest on saadud 0 punkti, siis omistatakse käesolevale kriteeriumile 0 punkti.*“ Seega Kolmanda isiku lahendus, mis ei vasta vastavustingimustele ja mida on kontrollitud ebavõrdselt teiste pakkumustega võrreldes, ei saa olla hindamismetoodika ja vastavustingimuste kohaselt majanduslikult soodsaim pakkumus.

Juhul, kui vaidlustuskomisjon tuvastab siiski Kolmanda isiku pakkumuse vastavuse, ei ole Kolmanda isiku pakkumusele võimalik omistada sellisel hulgal punkte, nagu Hankija on seda teinud. Ühtlasi palub Vaidlustaja tuvastada asjaolu, et Hankija on hinnanud vastuolus RHS § 117 lg 1 ja hindamismetoodikaga Vaidlustaja proovitööd alakriteeriumis 3, omistades Vaidlustaja proovitööle põhjendamatult vähe hindepunkte.

4.5. Vaidlustaja täiendavad seisukohad.

4.5.1. Vaidlustaja nõue

4.5.1.1. Vaidlustaja on lühidalt selgitanud, millised võiksid tulemused olla juhul, kui Kolmanda isiku pakkumus on mittevastav ehk ei jõuagi hindamisele (vaidlustuse lisa 1 vaheleht „Mittevastav“) ja olukorras, kus Kolmanda isiku pakkumust küll hinnatakse, kuid seda kooskõlas kehtiva hindamismetoodikaga (vaidlustuse lisa 1 vaheleht „Vastav“). Võttes arvesse asjaolu, et Vaidlustaja hinnangul on Hankija proovitöö alakriteeriumit „Testide mõõtmistulemused (kiirus)“ tervikuna ehk kõikide pakkujate suhtes valesti hinnanud, mis võib viia nii selle alakriteeriumi uuesti hindamiseni või kogu riigihanke uuesti korraldamiseni, siis on asjakohane seda alakriteeriumit simuleerida mistahes võimalike lahendustega, sealhulgas ei ole võimatu ka Vaidlustaja testi kiireim tulemus, kuivõrd Hankija ei viinudki Vaidlustaja ega kellegi teise proovitöö testimist korrektselt läbi.

Hankija lähtub ebaõigesti eeldusest, et vaidluse all on vaid neljas alakriteerium ning on veendumusel, et juba tehtud testide tulemused jäävad kehtima – Vaidlustaja on rõhutanud, et kiiruse testimine tuleb igal juhul uuesti teha ja seda väga mitmel põhjusel. Seega asjaolu, et kehtivas hindamisprotokollis on veel ühele pakkujale omistatud neljandas alakriteeriumis enam punkte kui Vaidlustajale, ei oma käesoleva vaidluse seisukohast mistahes tähtsust.

4.5.1.2. Vaidlustaja täpsustab veelkord üle vaidluse esemeks olevad nõuded:

- esimene nõue on Kolmanda isiku vastavaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamise nõue ja see tuleneb asjaolust, et Kolmanda isiku pakkumus ei vasta proovitööle seatud vastavustingimustele alusdokumendi „Nõuded proovitöö teostamiseks“ lk 7, p 13;

- teine nõue on Kolmanda isiku edukaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamise nõue ja see tuleneb kahest võimalikust alternatiivist:

a) esimene alternatiiv on, et Kolmanda isiku pakkumus on mittevastav ega kuulugi hindamisele;

b) teine alternatiiv on, et kui Kolmanda isiku pakkumus on vastav, siis sellegi poolest ei ole võimalik sellele õigusvastase hindamise tulemusel omistada nii palju punkte, kui Hankija on seda teinud.

Sealjuures lähtub Hankija ebaõigesti eeldusest, et Kolmanda isiku pakkumuse hindepunkte ei ole tervikuna kahtluse alla seatud – Vaidlustaja leiab, et kogu Kolmanda isiku proovitöö tuleb uuesti hinnata.

Teise nõudega seonduvalt leiab Vaidlustaja, et tema proovitöö väärinuks hindamise tulemusel rohkem hindepunkte alakriteeriumites „Funktsionaalsus“ ning „Testide mõõtmistulemused (kiirus)“.

Eelnevaga seonduvalt on Vaidlustaja vaidlustuses märkinud ka asjaolu, et kogu alakriteeriumi „Testide mõõtmistulemused (kiirus)“ hindamine oli vastuolus RHAD, RHS § 117 lg 1 ja § 3. Seega ei välista Vaidlustaja ka võimalust, et Hankija peab õiguspärase hindamise läbiviimiseks hindama uuesti kõiki pakkumusi (st ei piisa üksnes Vaidlustaja ja Kolmanda isiku pakkumuste uuesti hindamisest) või alternatiivselt tunnistama Riigihanke menetluse kehtetuks, kuivõrd RHAD kohaselt ei ole võimalik alakriteeriumi „Testide mõõtmistulemused (kiirus)“ alusel läbi viia õiguspärast hindamist. Kiirustest ei ole muutumatu faktor, mis oleks pakkumuses numbriliselt fikseeritud ja seeläbi objektiivselt hinnatav igal ajal samamoodi – on selge, et seda on vaja uuesti hinnata.

Vaidlustus ei põhine hindamismetoodika probleemistikul, vaid asjaolul, et Hankija ei ole läbipaistvalt ja kontrollitavalt hindamismetoodika alusel hindamist läbi viinud. Hankija selgitas ka vastuseks vaidlustuses esitatud täiendavate materjalide nõuetele, et mistahes hindamise salvestisi, mille alusel saaks kontrollida Hankija tõendamata väidete õigsust - st asjaolu, et tõepoolest on proovitöodes kõik toimingud korrektselt realiseeritud - ei eksisteeri.

Hankija on valesti aru saanud vaidlustuse sisust – Vaidlustaja vaidlustas selgelt ka kogu Kolmanda isiku proovitööle omistatud hindepunktid ja on seisukohal, et kogu neljanda alakriteeriumi hindamine ehk kiirustestimine tulebki uuesti teha.

4.5.2. Kolmanda isiku esitatud pakkumus on mittevastav

Hankija kirjeldas „Nõuded proovitöö teostamiseks“ nii vastavustingimusi ehk kohustuslikke nõudeid proovitööle, kui ka soovitusi. Üheks nõudeks oli muuhulgas nõue (lk 7 p 13), et

„Käsureal peab saama hallata rakenduse järgmiseid sätteid: ' - - headless ' võimalus lülitada välja ja sisse Chrome UI (vaikimisi Chrome UI väljas).“ Pakkumuste vastavust tuleb kontrollida RHS § 114 alusel kooskõlas riigihanke alusdokumentidega, kusjuures selleks oli ka „Nõuded proovitöö teostamiseks“.

Hankija on teinud viieastmelise hindamismetoodika, milles näiteks teise alakriteeriumi puhul saab 0 hindepunkti järgmises olukorras *„Tulemi arhitektuuris ei ole jälgitud etteantud nõudeid ja realiseeritud ei ole kõiki komponente. Esineb neli või rohkem puudust.“* Ehk siis üksnes esimene aste viitab osaliselt baasnõuete täitmisele või täitmata jätmisele. Tavapärase olukorras viitab see vastavustingimuste täitmisele ja ülejäänud neli hindepunkti iseloomustust kirjeldavad juba kindlasti baasnõuetest täiendavate eelduste täitmist selleks, et saada suurem arv hindepunkte. Seega on Hankija argumentatsioon arusaamatu ja põhjendamatu, sest hindamist saab alustada ka hindedkaalalt näiteks alates 5 hindepunkti.

Hankija on sätestanud vastavustingimusena „Proovitöö“, mille täiendav selgitus on *„Pakkuja peab esitama dokumendis „Nõuded proovitöö teostamiseks“ toodud nõuetele vastava ja hindamisele kuuluva proovitöö lähtekoodi koos paigaldus- ja kasutusjuhendiga. Paigaldus- ja/või kasutusjuhendi mitteesitamisel lükatakse pakkumus tagasi.“*

Seega pidi proovitöö esmalt vastavustingimusena vastama nõuetele, kuivõrd RHS kohaselt on vastavustingimus nõue või tingimus, millele pakkumus peab vastama.

Lause teine pool selgitab, et esitatud proovitöö kuulub hindamisele. Lisaks on Hankija täpsustanud, et kui paigaldus- ja/või kasutusjuhendit ei esitata, siis lükatakse pakkumus tagasi. „Nõuded proovitöö teostamiseks“ on tuvastatavad nii nõuded kui ka soovitusel.

Vaidlustaja on veendunud, et vastavustingimuse tõlgendamise ja proovitööle esitatud nõuete valguses on ilmne, et proovitööle olid esitatud nii vastavustingimused kui ka eeldused hindamismetoodika alusel erinevate hindepunktide saamiseks.

Seejuures ei ole vähetähtis ka asjaolu, et riigihangete registri avalike andmete alusel on lisaks Vaidlustajale veel üks pakkuja vaidlustanud Hankija tehtud vastavusotsuse, mistõttu võib eeldada, et ka nemad mõistsid proovitöö kohustuslikke tingimusi kui vastavustingimusi ja soovituslikke või hindamismetoodikas märgitud täiendavaid viiteid kui hindamisel rohkemate punktide saamiseks vajalikke eelduseid.

4.5.3. Kui vaidlustuskomisjon leiab, et Hankija ei seadnud proovitööle sisulisi vastavustingimusi, siis tuleb Kolmanda isiku pakkumusele neljandas alakriteeriumis omistada 0 hindepunkti.

Hankija väidab, et mobiilisõbralikkust polnud küsitud, vaid oli küsitud „Frontend-rakenduse kasutajaliides olema mugavalt kasutatav ja kohanduma ka nutiseadmete ja tahvelarvutites“, mis tähendab aga täpselt sama. Kuna Kolmanda isiku proovitöö on ärisaladus, siis pole Vaidlustajal võimalik veenduda, et sellega arvestati Kolmanda isiku proovitöö kontrollimisel ja hindamisel, mistõttu taotlebki Vaidlustaja selle aspekti kontrollimist sõltumatult vaidlustuskomisjonilt, kellele on ligipääs vajalikele ärisaladusega kaetud materjalidele tehtud.

„Nõuded proovitöö teostamiseks“ on toodud soovitusel ja nõuded, sellest lähtuvalt on

Vaidlustaja proovitööd teostades mõistnud, et nõuded on tõlgendatavad vastavusnõuetena. Viidatud peatüki „Rakenduste integratsioonitested“ p 13 on nimekirjast, mille pealkiri on „Nõuded“, seega kuidagi ei saa nõustuda väitega, et tegemist oleks arhitektuuri põhimõtete jälgimise, mitte funktsionaalsusele esitatud nõudega. „Hindamismetoodika kirjeldus“ on toodud: „*Juhul kui automaattesti toimingud ei ole realiseeritud vastavalt proovitöö nõuetes toodule, siis omistatakse käesolevale kriteeriumile 0 punkti.*“ ehk hindamismetoodika järgi on tegemist eeldusega, mille puudumisel tuleb omistada 0 hindepunkti. Hindamismetoodikas on kirjeldatud selge eeldus, kus automaattesti toimingud peavad vastama kõigile proovitöö nõuetele sh ka viidatud p-le 13. Vaidlustaja hinnangul on tegemist puhta ärinõudega, mis on testija rakendusele „Nõuded proovitöö teostamiseks“ peatükk „Rakenduste integratsioonitested“ p 13 esitatud nõue, mitte arhitektuuri küsimus.

Juhul, kui Kolmanda isiku Selenium teste käivitati (ning realselt nähti, et brauseris testid toimetavad), siis kas piisas Kolmanda isiku dokumentatsioonist või pidi Hankija veel midagi seadistama? Selle küsimuse tõstatas Vaidlustaja ka vaidlustuses, selgitades väljavõtte abil videost, et kui dokumentatsioonis ei ole välja toodud vajalikke asjaolusid, siis tekib olukord, kus antud parameetri samaks jätmisel (`-SE_OPTS=-disable-ui true`) ' - - headless' parameetri muutmisega ei saa Chrome UI tegelikult sisse/välja lülitada. See aga tähendab, et Kolmanda isiku proovitöö ei ole nõuete kohaselt tehtud ja seda ei oleks üldse tohtinud vastavaks tunnistada. Hankija ei ole jätkuvalt esitanud tõendeid, mis võimaldaks Vaidlustajal seda asjaolu ise kontrollida, mistõttu on vajalik, et selle kontrolli teostaks vaidlustuskomisjon vaidlustuse läbivaatamise raames.

Kuivõrd Hankijal ei ole ka ühtki täiendavat videot, siis olukord on jätkuvalt Vaidlustaja jaoks ebaselge. Juhul kui `- SE_OPTS= --disable-ui true` parameetri väärtus jätta samaks „`docker-compose.yml`“ failis, siis antud nõue („Nõuded proovitöö teostamiseks“ lk 7 p 13), et „*Käsureal peab saama hallata rakenduse järgmiseid sätteid: ' - - headless' võimalus lülitada välja ja sisse Chrome UI (vaikimisi Chrome UI väljas).*“ ei saa olla täidetud kuna sellisel juhul ' - - headless' sätete muudatused ei mõjuta seda, kas Chrome UI töötab või mitte. Chrome UI võimaldab vaadata seda, kas testrakenduse jooksutamisel rakenduses teostatakse konkreetseid toiminguid (vastavalt testi stsenaariumitele) või mitte. Vaidlustaja ei näe Kolmanda isiku dokumentatsiooni, aga selgitab veelkord, et kui Kolmanda isiku dokumentatsioonis pole kirjeldust selle kohta, siis järelikult („Nõuded proovitöö teostamiseks“ lk 7 p 13) nõue „*Käsureal peab saama hallata rakenduse järgmiseid sätteid: ' - - headless' võimalus lülitada välja ja sisse Chrome UI (vaikimisi Chrome UI väljas).*“ on tervenisti täitmata ning see tähendab seda, et Kolmas isik pidi saama alternatiivselt mittevastavaks tunnustatud pakkumusele hindamisel 0 hindepunkti. Sellest tulenevalt ei tohiks Kolmanda isiku pakkumust ka testrakenduse kiiruse mõõtmiseni ehk neljanda alakriteeriumi hindamisele hindamismetoodika kohaselt üldse lubada. Antud nõue on kirjeldatud „Nõuded proovitöö teostamiseks“ lk 4 „Rakenduse integratsiooni testid“ ja „Nõuded“ alapeatüki nõue nr 13 all. Ehk olukorras, kus proovitöö oli siiski vastav juba esitamise faktiga, on igal juhul alternatiivselt tegemist eksimusega, mille tõttu pidi Kolmas isik saama neljandas alakriteeriumis 0 hindepunkti, kuivõrd hindamismetoodika sätestab, et „*Juhul kui automaattesti toimingud ei ole realiseeritud vastavalt proovitöö nõuetes toodule, siis omistatakse käesolevale kriteeriumile 0 punkti.*“

Vaidlustaja jääb seisukohale, et Kolmas isik on eksinud proovitööle seatud nõuete vastu (proovitööle seatud nõuete alusdokumendi lk 7 nõue 13), mistõttu pidanud proovitöö olemas ka mittevastav või sellele oleks pidanud omistama 0 hindepunkti neljandas alakriteeriumis.

4.5.4. Hankija on vastuses vaidlustusele selgitanud, et hindepunkte võeti kolmandas alakriteeriumis maha *kasutajakogemuse hea tava kohaselt*. Hankija saab hinnata ja hindamisel lähtuda üksnes ja ainult RHAD-s märgitud nõuetest. Hankija ei ole kirjeldanud mitte üheski RHAD-s, mis täpsemalt on *kasutajakogemuse hea tava* ning kus on võimalik sellega tutvuda. Seetõttu ei ole ka lubatav sellisel alusel pakkumuse hindamise raames hindepunkte maha võtta.

Hankija on lubamatult laiendanud hindamisprotokollis kirjeldatud, esitades täiendavaid argumente hindepunktide andmisele, kuigi lähtuma peab kitsalt üksnes otsuses märgitust. Vaidlustajale edastatud hindamisprotokollis on välja toodud [---].

Nõuded selle puudusega seonduvalt on kirjeldatud alusdokumendis „Nõuded proovitöö teostamiseks“, peatükis „Arendustöö „Kuludokumentide kuvamine, valimine ja seisundite muutmine“:

Seega nõuetes oli kirjas, et „Abikõlblik summa (kuvatõmmisel üleval paremal pool) Kuvatakse kuludokumendi abikõlblik summa numbrina, täpsusega kaks kohta peale koma.“ [---].

Hankija on eksinud nõuete tõlgendamisel, kuigi sõnaselgelt on „Nõuded proovitöö teostamiseks“ toodud välja mõistena nõue „abikõlblik summa“ välja kuvamisele mitte aga „abikõlbliku summa %“ väljale. Vaidlustaja jääb seisukohale, et Vaidlustaja proovitööle tuleb omistada alakriteeriumis „Funktsionaalsus“ 20 hindepunkti asemel 30 hindepunkti.

4.5.5. Hankija on vastuses läbisegi tulnud mitmes erinevas kohas tagasi kiiruse hindamise küsimuste juurde, kuid oluliseks peab Vaidlustaja esile tuua asjaolu, et Hankija on ebaõigesti leidnud, justkui Vaidlustajal puuduks igasugune õigus tõstatada küsimusi sellest, kas neljanda alakriteeriumi hindamine oli õiguspärane, kuna selle hindamismetoodikat ei ole vaidlustatud. On täiesti ilmne, et varem ei saanudki Vaidlustajal seda „mure“ tekkida, kuivõrd enne hindamise reaalsel läbiviimist ei saanudki Vaidlustaja väita tõsikindlalt, et Hankija asub hindamist ebavõrdsetel ja läbipaistmatutel alustel teostama ja läbi viima.

Vaidlustaja on seisukohal, et esitatud kaks videot testimisest tõendavad veenvalt, et Hankija kirjeldatud tegevusi ei teinud.

Vaidlustaja toob järgnevalt välja tuvastatud puudused kahe proovitöö video põhjal (Vaidlustaja ja Kolmas isik):

- Vaidlustaja UI-d näidati videost nähtuvalt, kuid Kolmanda isiku puhul see nii ei ole. Testimise rakenduse jooksumisel veenduti, et Vaidlustaja rakendus läks tööle, imporditud 100 000 kirjed on näha rakenduses sees olevat, kuid Kolmanda isiku proovitöö testimisel seda ei tehtud;
- on võimalik välja tuua, et Vaidlustaja ja Kolmanda isiku proovitöid ehk rakendusi jooksutati video nr 2 põhjal erinevates keskkondades. Ka nende videote lõpptulemusel saavad tulemused kirja (ebaõnnestumine), aga protsessi mõttes lähenetakse erinevalt ja see on üheselt tuvastatav. Ühe pakkuja puhul näidatakse näiteks ühe keskkonna (virtuaalmasina) parameetreid ning teise pakkuja puhul teisi, aga mitte kummaski videos ei näidata mõlema keskkonna parameetreid. Lisaks on tegevuste järjekord muutunud, mistõttu on ilmne, et Hankija ei ole proovitöid võrdselt ja samadel alustel

kontrollitud ega hinnanud.

Hankija väidab, et testimise ja kiiruse mõõtmisele lähenetakse kõigi pakkujate osas võrdselt. Videotes on näha, et Hankijal puudub täpne plaan ja järjekord testide läbiviimiseks. Võrdne lähenemine tähendaks seda, et:

- enne testimise algust tutvustatakse testimise plaani ja selgitatakse, kuidas testimise saab olema teostatud. Antud juhul sega plaani ei tutvustata. Testimise plaan on punkt punkti haaval kirjeldatud toimingute nimekiri, mida plaanitakse teostada testimise ja kiiruse mõõtmise tarbeks;
- testimise jooksul järgitakse testimise plaani ning teostatakse täpselt samu toiminguid sama järjekorra alusel ja seda dokumenteeritakse.

Täiendavalt varasematele vaidlustuses kirjeldatud aspektidele lisaks tuvastas Vaidlustaja, et Hankija esitatud testimise videotes on näha, et testimiseks kasutatud keskkond pole isoleeritud, sest ühe näitena on vahepeal Windows versioon (22H2 - 19045_5011 vs 22H2 - 19045_5131) muutunud. Seega pole juba ainuüksi kahe Vaidlustajale esitatud videomaterjali põhjal testimise keskkonnad identsed ning selliseid erinevusi võib olla veelgi, mida saaks tuvastada ilmselt kõikide videotega tutvudes. Ilmselt ei ole see menetlusökoonoomia seisukohast asjakohane, kuid siiski saab faktiliselt väita, et Hankija poolt erinevatel kuupäevadel testimine võis avaldada mõju juba ainuüksi niivõrd lihtsa asjaolu tõttu, nagu seda on erinev operatsioonisüsteemi versioon. Hankija ei ole faktiliselt taganud kõikide proovitööde kontrollimisel selle tegemist võrdselt ühes ja samas keskkonnas ning see on midagi, mida vaidlustuse raames peab vaidlustuskomisjon sisuliselt hindama ja kontrollima.

4.5.6. Euroopa Kohus on rõhutanud, et hindamiskriteeriumi õigusvastasusele peab saama tugineda ka hindamise vaidlustamisel, kui selleks on mõjuv põhjus (otsus asjas nr C538/13: eVigilo, p-d 55-58). Käesoleval juhul ilmsid Vaidlustaja jaoks tõsikindlad õigusvastased asjaolud seoses hindamisega alles hindamistulemustega tutvumisel. Fakt, et Hankija ei järginud ei enda seatud ebaselgeid nõudeid proovitööde testimisele, jagas vastukäivaid selgitusi teabevahetuse raames ning faktiliselt viiski läbi proovitööde hindamise ja testimise ebavõrdselt, vähemalt kahe video põhjal täiesti erinevas järjekorras ja erinevas keskkonnas, selgus alles hindamistulemuste saamisel.

5. Hankija, Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus, vaidleb vaidlustusele vastu.

5.1. Vaidlustaja on vaidlustusele lisanud omapoolse nägemuse alternatiivsetest hindamistest Lisa 1- Alternatiivsed hindamistulemused.xlsx, mille alusel oleks Vaidlustajal võimalik jõuda raamlepingu sõlmimiseni.

Hankija hinnangul on nimetatud failis esitatud vahelehtede nimetused „Vastav“ ja „Mittevastav“ ilmselgelt vahetusse läinud, sest need ei haaku vaidlustuse sisuga. Lisaks eeltoodule on Vaidlustaja nimetatud Lisa 1 kolmandal vahelehel endale meelevaldselt kiiruse eest 30 hindepunkti andnud, kuigi tema automaattestide kiirus ei olnud kõige kiirem, vaid oli kolmandal kohal. Kuivõrd antud vaidlustuse Lisa 1 on vigane, palub Hankija jätta nimetatud dokumendis kajastatud alternatiivsed tulemused vaidlustuse lahendamisel arvesse võtmata.

5.2. Vaidlustaja on vaidlustuses on kaks vastuolulist nõuet:

- 1) „Juhul, kui kolmanda isiku pakkumus siiski on vastav ja juhul, kui vaidlustajale omistatakse Proovitöö alakriteeriumis „funktsionaalsus“ korrektselt 30 hindepunkti ja

alakriteeriumis Testide mõõtmistulemused (kiirus) 30 hindepunkti ja vähendatakse kolmanda isiku punkte ühes või mõlemas viidatud alakriteeriumis, oleks võimalik vaidlustajal osutada edukaks pakkujaks, kuivõrd vastavalt oleks vaidlustajale omistatav hindepunktide kogusumma suurem (s.o. 98,63 punkti), kui eduka pakkuja punktisumma (s.o. 95,84 punkti).“

- 2) *„Selguse huvides kinnitame, et vaidlustaja vaidlustab nii enda kui kolmanda isiku pakkumusele omistatud hindepunkte proovitöö Testide mõõtmistulemuse alamkategorias (lisaks enda osas ka „Funktsionaalsuse“ alamkategorias) ning kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise osas.“*

Hankijale jääb arusaamatuks kas ja mille alusel taotleb Vaidlustaja Kolmanda isiku pakkumusele omistatud hindepunktide vähendamist kiiruse ja funktsionaalsuse alamkriteeriumite eest, sest antud asjaolusid Vaidlustaja vaidlustuses ei täpsusta. Samas ei nõuagi Vaidlustaja oma nõude kokkuvõtvas punktis, mis algab sõnadega „*selguse huvides kinnitame*“ Kolmanda isiku hindepunktide vähendamist.

Hindamise alamkriteeriumi „Funktsionaalsus (testjuhud: rakenduse funktsionaalsus)“ nõuded on kirjas „Nõuded proovitöö teostamiseks“ peatükis „Testjuhud“. Vaidlustaja viitab oma vaidlustuses justkui oleks Kolmanda isiku proovitöös kajastatud puudus seotud proovitöö põhirakenduse funktsionaalsuse hindamisega, kuid vastav nõue („--*headless*“ võimalus *lülitada välja ja sisse Chrome UI (vaikimisi Chrome UI väljas)*) kuulus hindamisele hindamismetoodika teise alamkriteeriumi „Arhitektuuri põhimõtete jälgimine“ kohaselt. Seega isegi juhul, kui Hankija peaks vähendama Kolmanda isiku proovitöö hindepunkte vaidlustuses viidatud puuduse eest (millega Hankija ei nõustu) ja annaks Kolmandale isikule 20 punkti asemel arhitektuuri põhimõtete jälgimise eest 15 punkti ning suurendaks Vaidlustaja proovitöö funktsionaalsuse hindepunkte, andes 20 punkti asemel 30 punkti (millega Hankija nõustuda ei saa), ei oleks Vaidlustaja pakkumus ikkagi edukas, sest antud viisil hindepunktide andmine ei muuda tõsiasja, et kiirustestide tulemused jäävad samaks ning nende eest antavad punktid ei muutu.

Tõele ei vasta vaidlustuses toodud väide nagu peaks Hankija lähtuma kiirustestide läbiviimisel arusaamast, et „kiiremaid tulemusi saavad anda lahendused, millel on vähem funktsionaalsusi“, mistõttu ei ole Hankija hindepunktide andmine läbipaistev. Vaidlustaja spekuleerib, et juhul, kui mõni pakkuja on jätnud mõne funktsionaalsuse realiseerimata, on sisuliselt võimalik saavutada neljandas alakriteeriumis kiiruse eest enam hindepunkte, kuigi eeldused neljanda alamkriteeriumi alusel hindamiseks võivad olla täitmata. Hankija eeltooduga ei nõustu, sest vastavalt hindamismetoodikale lähevad testide mõõtmistulemused (kiirus) igal juhul arvesse, kui proovitöös toodud funktsionaalsuse testides on saadud vähemalt 5 punkti ning kõik proovitöös nõutud automaattesti toimingud on korrektselt realiseeritud (vt hindamismetoodikas toodud tingimust). Antud metoodikat keegi vaidlustanud ei ole ning kuivõrd käesoleval juhul on vastavad tingimused täidetud nii vaidlustaja kui kolmanda isiku proovitöö puhul, siis kiirustestide tulemused ja neile antavad hindepunktid muutuda ei saa.

Korrektne arvutuskäik vastavalt hindamismetoodikale:

Osakaal:	40,00	Pakkuja	Töötunni maksumus	Väärtuspunktid
Madalaim:	€ 40,00	Helmes AS	€ 41,89	38,63
Kõrgem:	€ 55,00	Cybernetica AS	€ 55,00	29,09
		DomeStack OÜ	€ 46,95	34,95
		Mountbirch OÜ	€ 50,00	32,73
		Nortal AS	€ 40,77	39,44
		Quretec OÜ	€ 54,00	29,82
		SRINI OÜ	€ 44,80	36,51
		TietoEVRY Estonia AS	€ 48,00	34,18
		Wisercat Estonia OÜ	€ 40,00	40,00

Osakaal:	60,00	Pakkuja	Tulemus millisekundites	Kiiruste järjekord	Kiirus (30)	Dokumendid (20)	Arhitektuur (20)	Funktsionaalsus (30)	Summa	Väärtuspunktid
		Helmes AS	43 404,00	3	24,00	20,00	20,00	30,00	94,00	59,37
		Cybernetica AS	"-"		0,00	0,00	20,00	10,00	30,00	18,95
		DomeStack OÜ	"-"		0,00	0,00	15,00	20,00	35,00	22,11
		Mountbirch OÜ	"-"		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Nortal AS	16 572,00	1	30,00	20,00	15,00	30,00	85,00	60,00
		Quretec OÜ	"-"		0,00	0,00	10,00	0,00	10,00	6,32
		SRINI OÜ	"-"		0,00	0,00	10,00	0,00	10,00	6,32
		TietoEVRY Estonia AS	131 256,00	4	21,00	0,00	15,00	10,00	46,00	29,85
		Wisercat Estonia OÜ	25 675,00	2	27,00	20,00	20,00	10,00	77,00	48,63

Lõpptulemus	Punkte kokku	Koht
Helmes AS	97,99	2
Cybernetica AS	48,84	6
DomeStack OÜ	57,85	5
Mountbirch OÜ	32,73	9
Nortal AS	99,44	1
Quretec OÜ	36,13	8
SRINI OÜ	42,82	7
TietoEVRY Estonia AS	63,23	4
Wisercat Estonia OÜ	88,63	3

Kui eeldada, et Vaidlustaja ei soovi Kolmanda isiku hindepunktide vähendamist, vaid piirdub nõudega enda proovitööle antud hindepunkte suurenda funktsionaalsuse alamkriteeriumi eest, ei oleks ka sel juhul Vaidlustajal võimalik osutada edukaks pakkujaks, kuivõrd ka siis ei oleks Vaidlustajale omistatavad hindepunktid kõrgemad kui eduka pakkumuse esitanud Kolmandal isikul.

Hankijale jääb arusaamatuks, mille alusel tuleks Vaidlustajale juurde anda hindepunkte alamkriteeriumi Testide mõõtmistulemused (kiirus) eest. Hankija kordab oma seisukohta, et vaidlustuses toodud argumendid ei muuda kiirustestide tulemusi ega järjekorda, mistõttu ei saaks Hankija kuidagi omistada Vaidlustajale kiirustesti eest 30 punkti. Muuhulgas jääb Kolmanda isiku ja Vaidlustaja vahele veel ühe pakkuja kiiruse mõõtmistesti tulemus, mis oli kiirem kui Vaidlustaja oma. Seega on Vaidlustaja oma vaidluse Lisas 1 vahelehel 3 meelevaldselt endale kiirustestide eest omistanud maksimaalsed hindepunktid, unustades sihilikult ära, et Kolmanda isiku ja Wisercat Estonia OÜ kiirustestide tulemused olid paremad. Vaidlustaja kiirustesti tulemus oli Kolmandal kohal ja ei saa seetõttu saada selles kategoorias maksimumpunkte. Vastavalt hindamismetoodikale saab kiirustestide kolmanda koha pakkumus 80% maksimumpunktidest ehk antud juhul 24 punkti. Seega isegi juhul, kui Hankija peaks omistama Vaidlustajale proovitöö alamkriteeriumis „Funktsionaalsus“ eest 30 hindepunkti (millega Hankija ei nõustu), siis proovitöö hindepunktide summeerimisel oleks Vaidlustajale omistatav hindepunktide kogusumma 95,03 (so kiirus 24 + dokumendid 20 + arhitektuur 20 + funktsionaalsus 30 punkti annab proovitöö alamkriteeriumide eest kokku 94 punkti, mis vastavalt valemile tuleb teisendada hindepunktideks, mis teeb kokku 56,40). Liites 56,40 hindepunktile Vaidlustaja pakutud töötunnimaksumus eest omistatud hindepunktid (38,63), oleks Vaidlustaja proovitöö hindepunktide kogusumma 95,03 (56,40+38,63) hindepunkti vääriline. Nimetatud tulemus oleks aga Kolmanda isiku tulemuse (99,44) järel ikkagi teisel kohal ehk Vaidlustaja ei saaks ka sellisel viisil edukaks pakkujaks.

Eeltoodust tulenevalt puudub Vaidlustajal võimalus jõuda raamlepingu sõlmimiseni isegi läbi vaidlustuse rahuldamise. Populaarkaebused ei ole riigihankemenetluses lubatavad (Tallinna Ringkonnakohus 3-18-1684, p 14). Riigikohus on sedastanud, et kaebõiguse tekkimiseks piisab sellest, kui hinnangu andmine isiku suhtes antud haldusaktile aitab piisaval määral kaasa tema õiguste kaitsele (RKHKm nr 3-3-1-12-16, p 13). Seega peab läbi vaidlustuse

esitamise olema vaidlustajal võimalus jõuda lepingu sõlmimiseni. Käesoleval juhul seda võimalust Vaidlustajal aga ei ole, mistõttu tegemist on populaarkaebusega. Arvestades Vaidlustaja enda kokkuvõtvat seisukohta vaidlustuse esitamise õigusliku põhjenduse kohta, on Vaidlustaja vaidlustus ilmselgelt perspektiivitu, sest Vaidlustajal puudub võimalus jõuda raamlepingu sõlmimiseni, mistõttu palub Hankija jätta vaidlustus läbi vaatamata.

5.3. Vaidlustaja argument nagu oleks pakkujate proovitööde vastavust pidanud kontrollima pakkumuste vastavuse kontrolli raames, ei ole õige. Vastavustingimused (vt vastavustingimuste p 5) sätestasid vaid formaalse nõude nimetatud dokumentide esitamisele. Vastavustingimuste p 5 sätestas selgelt, et esitada tuleb hindamisele kuuluv proovitöö lähtekood koos paigaldus- ja kasutusjuhendiga. Seda, kas esitatud dokumentides ja proovitöö rakenduses ning automaatsetes esines sisulisi kõrvalekaldeid „Nõuded proovitöö teostamiseks“ toodud nõuetest, kohustus Hankija hindama vastavalt hindamismetoodikale pakkumuste hindamise faasis nimetatud dokumentidele ja proovitöö lahendusele hindepunkte andes. Seega „Nõuded proovitöö teostamiseks“ esitatud nõuete näol on tegu nõuetega, mille täidetust pidi Hankija kontrollima pakkumuste hindamise faasis. Juhul kui pakkujad on esitanud proovitöö, mis ei täida „Nõuded proovitöö teostamiseks“ kajastatud tingimusi, peavad pakkujad leppima sellevõrra ka väiksemate hindepunktidega. Nii mõnigi pakkuja on antud kontrolli teostamise tulemusena saanud proovitöö hindamiskriteeriumite alamkriteeriumite eest 0 punkti (vaata käesoleva riigihanke hindamise ja edukaks tunnistamise koondprotokoll, mis on edastatud kõikidele pakkujatele ja mille vaidlustuskomisjon leiab Hankija 23.12.2024 otsuse lisast). Olenemata sellest, et pakkujad olid esitanud kõik vastavustingimustes formaalselt nõutud dokumendid ja proovitöö lähtekoodi ehk nende pakkumus tunnistati vastavaks, pidi Hankija lähtuma hindepunktide andmisel etteantud metoodikast ning võiski RHAD nõuetele mittevastavate dokumentide või proovitöö lahenduse eest omistada hindamise faasis alamkriteeriumitele 0 punkti. Seega sätestasid vastavustingimused miinimumnõude vaid dokumentide esitamisele, kuid dokumentide sisu vastavust RHAD-s esitatud nõuete täitmisel kontrolliti pakkumuste hindamise faasis, sest nõuete täitmise või mittetäitmise eest jagatakse hindepunkte (vt Hindamismetoodika punktide andmise kirjeldusi). Antud juhul on Vaidlustaja aga eeldanud, et Hankija pidi proovitöö nõudeid kontrollima ja hindama kahel järjestikusel etapil – nii pakkumuse vastavaks tunnistamise raames kui ka proovitöö hindamise raames, sest kuidas muidu saaks Hankija anda hindepunkte proovitööle esitatud nõuete täitmise või mittetäitmise eest nagu nägi ette hindamismetoodika. Kui Hankija kontrolliks nõuete täitmist juba pakkumuse vastavaks tunnistamise raames, siis ei saaks Hankija hinnata ühtegi proovitööd hindamismetoodika kohaselt (proovitöös esinevate puuduste korral hindepunkte vähendada), sest hindamisele pääseks vaid kõik need proovitööd, kes kõik RHAD-s toodud nõuded täidavad ja seega tuleks Hankijal anda hindamise faasis kõigile vastavaks tunnistatud pakkumustele ka kohe maksimaalsed hindepunktid. Selline loogikaviga hindamismetoodikat aga ei toeta.

Ei Vaidlustaja ega ükski teine hankest huvitatud isik ei ole RHAD-s esitatud hindamismetoodikat vaidlustanud, mistõttu kuulusid kõik vastavaks tunnistatud pakkumused hindamisele vastavalt etteantud metoodikale ehk Hankija pidigi kontrollima proovitööde vastavust RHAD-s esitatud nõuetele proovitööde hindamise raames. Ja seda Hankija ka tegi.

5.4. Vaidlustus on raskesti jälgitav ja laialivalguv, mistõttu on sellele ka raske konkreetselt vastata.

Vaidlustaja jätab sihilikult mainimata „Nõuded proovitöö teostamiseks“ peatükis „Süsteemi

töökiiruse mõõtmine, ehk hindamiskriteeriumi „2. Proovitöö“ punktide andmise alused“ kajastatud testide teostamise tingimused. Muuhulgas on seal märgitud ka järgmist: „*Testid käivitatakse vähemalt kahes RmIT hallatavas seadmes, mille spetsifikatsioonid on toodud „Nõuded ja arhitektuur“ peatükis ning mis on samad kõigi pakkujate jaoks. Pakkujate sooritusest läheb arvesse kahest testist kiireim. Rakenduse kiiruse mõõtmine toimub peatükis „Automaattestis realiseeritavad toimingud ja nende järjekord“ tegevuste põhjal.*“

Seega esitas Hankija testide läbiviimise kirjelduse juba RHAD-s ja kontrollis RHAD-s esitatud nõuete täitmist vastavalt etteantud struktuurile ka kiirustestide läbiviimisel. Hankija juhib tähelepanu faktile, et ükski pakkuja ei vaidlustanud RHAD-s kirjeldatud tingimusi ega hindamismetoodikat ega nõudnud ka lisakirjeldusi hindamise protsessi kohta enne pakkumuste esitamist. Seega kuulub vastav tingimus ja metoodika ka täitmisele. Pakkujate ainuke mure oli kiirustestide läbiviimise läbipaistvus ja hilisem kontrollitavus, aga ka see küsimus tekkis pakkujatel alles pärast pakkumuste esitamist. Hankija selgitas pakkujatele, et salvestab kiirustestide läbiviimise, et pakkujad saaksid veenduda kiirustestide läbiviimise objektiivsuses ja vastavuses RHAD nõuetele. Pärast seda Hankija selgitust ei soovinud ükski pakkuja enam täiendavalt täpsustada kiirustestide läbiviimise asjaolusid. Kiirustestide salvestamine tagas Hankija tegevuse kontrollitavuse ja läbipaistvuse kiirustestide läbiviimisel, kuid ei muutnud RHAD-s kajastatud toiminguid kiirustestide läbiviimisel. Seega Vaidlustaja esitatud argumendid kiirustestide hindamise läbipaistmatuse või kontrollimatuse või toimingute järjekorra jms väidetavate puuduste kohta, on otsitud ja ei ole asjakohased.

5.5. Vaidlustaja on väitnud, et Hankija ei ole olnud pakkumuste kontrollimisel ja hindamisel läbipaistev ja hindamise tulemused ei ole kontrollitavad. Hankija olevat Vaidlustaja 27.12.2024 ja 31.12.2024 täiendavate päringute peale esitanud veel mitmeid selgitusi ja tõendeid Vaidlustaja proovitöö kontrolli kohta. Vaidlustaja unustab aga mainida, et nimetatud tõendid ongi kontrollijälj, et Hankija on teostanud kõik nõutud toimingud. Nimetatud tõendid ei ole koostatud pärast edukaks tunnistamise otsust, vaid on aluseks otsuse õiguspärasuse kontrollimiseks, mis vastupidiselt Vaidlustaja arvamusele, justnimelt tõendavad, et Hankija tegutses pakkumuste kontrollimisel ja hindamisel läbipaistvalt ja kontrollitavalt. Hankija selgitas pakkujatele enne pakkumuste esitamist, et Hankija salvestab kiirustestide läbiviimise ja vajadusel on Hankija valmis nimetatud dokumendid ka väljastama, et tõendada tegevust toimumist ja õiguspärasust. Seega nimetatud dokumentide väljastamisel Hankija täitis vaid oma lubadust just nimelt selleks, et pakkuja saaks veenduda, et pakkumuste kontrollimisel ja hindamisel tegutses Hankija läbipaistvalt ja kontrollitavalt RHAD-s sätestatud nõuete täitmise kontrollimisel ja hindamisel.

5.6. Vaidlustaja viitab Tallinna Halduskohtu lahendile, kus on sedastatud, et hindamisel tuleb arvestada järgmisi põhimõtteid: 1) kas hindamisel arvestati asjakohaseid, täielikke ja tõendatud fakte; 2) kui hankija määrab detailid kindlaks, tuleb neid hindamisel järgida; 3) väga üldsõnalised põhjendused võivad olla vastuolus RHS § 117 lg-ga 1. Samas lahendis rõhutati, et hankijal on kohustus anda põhjalikud selgitused, et tagada hinnete kujunemise läbipaistvus ja kontrollitavus.

Hankija on eeltooduga nõus ja märgib, et on antud põhimõtetest ka lähtunud ning samm-sammult enda määratud tingimusi ka detailselt kontrollinud. Hankija on andnud hindamisprotokollis kõikide pakkujate proovitöödele hinnangu hindamismetoodika alamkriteeriumite lõikes. Ka Vaidlustaja proovitöö hindamisprotokoll sisaldas hindepunktide andmise põhjendusi alakriteeriumite lõikes nii maksimumpunktide andmisel kui hindepunktide

vähendamisel. Vaatamata eeltoodule Hankija rõhutab, et Hankija pidi arvestama ka asjaoluga, et pakkujate proovitööd on ärisaladusega kaetud, mistõttu ei saanud Hankija üksikasjalikult kajastada kogu hindamise protsessi kontrollitulemit ja pidi teatud aspektides jääma üldsõnaliseks. Kuid eeltoodu ei tähenda, et Hankija esitatud põhjendused hindamisprotokollides olid niivõrd üldsõnalised, et pakkujad (sh Vaidlustaja) ei oleks proovitöös esinenud puudus(t)est aru saanud. Kuna Vaidlustaja pidas vajalikuks vaidlustada tema hindamisprotokollis kajastatud puudust, võib eeldada, et Vaidlustaja sai aru, mida Hankija tema proovitööle ette heitis, mistõttu ei saa ka väita, et põhjendus oli üldsõnaline.

Hankijal ei ole kohustust sellise hindamismetoodika puhul, mis eeldab puuduste korral hindepunktide vähendamist, hindamisprotokollis kajastada, et pakkuja on täitnud selle, teise ja kolmanda nõude, vaid piisab ka üldsõnalisest konstateeringust, et kõik nõuded on täidetud ja hindamisprotokollis tuleb kajastada vaid proovitöös esinevaid puudusi. Ka sellise lähenemise puhul on hindamisel lähtutud eelpool viidatud Tallinna Halduskohtu lahendis kajastatud põhimõtetest.

5.7. Vaidlustaja viitab, et Riigihanke subjektiivsel hindamisel oleks Hankija pidanud tagama hindamise objektiivsuse valdkonnas tunnustatud eksperdi või ekspertide kaasamise teel, kes viivad hindamise läbi, tuginedes asjas olulise tähtsusega asjaoludele vastavalt valdkonnas kehtivatele kutsetavadele. Hankija peab vajalikuks Vaidlustaja tähelepanu pöörata asjaolule, et Hankija on antud juhul Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus (üks riigi ITmajadest), kus töötavad oma valdkonnas tunnustatud eksperdid. Riigihanke proovitööde hindamist viisid läbi või sellesse olid kaasatud IT-valdkonna eksperdid, kellel on pidevat/stabiilset töökogemust antud valdkonnas vahemikus 15-30 aastat, mistõttu on Vaidlustaja mure ekspertide kaasamata jätmisel (asja)kohatu.

Hindamine tuleb läbi viia vastavalt avaldatud hindamismetoodikale, mitte vastavalt valdkonnas kehtivatele kutsetavadele. Kuid kuna RHAD-s seatud tingimused arvestavad valdkonnas kehtivate parimate praktikatega, siis on, arvestades asjaoluga, et Hankija hindas proovitöid vastavalt RHAD-le, arvestatud ka valdkonnas kehtivate kutsetavadega.

5.8. Hindamisel kasutati kõikide pakkujate proovitööde (sh nii funktsionaalsuse kui ka kiiruse testimise) jaoks identset keskkonda. Hindamise läbiviimine erinevatel aegadel ei mõjuta proovitöö rakenduse funktsionaalset käitumist ega jõudlust, sest need ei ole seotud sellega, millal neid läbi viiakse. Olulised olid hindamise läbiviimise keskkonna parameetrid, mis olid sätestatud „Nõuded proovitöö teostamiseks“ peatükis „Rakenduse struktuur Docker konteineris:“. Hindamisel kasutatud keskkond oli võrdne kõikide pakkujate jaoks, olenemata ajast, mil hindamine läbi viidi.

Hankija kontrollis hindamise käigus, et pakkujate proovitööd vastaksid „Nõuded proovitöö teostamiseks“ seatud nõuetele. Tõele ei vasta Vaidlustaja väide, et Hankijal puudus „testplaan“. Hankijal oli kontrollileht, milles olid kirjad kõik RHAD tingimused ja mille alusel kontrolliti ka kõikide seatud nõuete vastavust iga pakkuja proovitöö lõikes. Vastasel juhul poleks Hankija suutnud kirjeldada erinevate pakkujate proovitööde hindamisprotokollis kajastatud puudusi või puuduste puudumist. Näiteks vaidlustuses heidab Vaidlustaja Hankijale ette, et Hankija ei ole tuvastanud, kas rakendus on mobiilisõbralik, kuid antud nõuet RHAD-s ei olnud. RHAD sõnastuse kohaselt pidi „Frontend-rakenduse kasutajaliides olema mugavalt kasutatav ja kohanduma ka nutiseadmete ja tahvelarvutites“ ja seda on Hankija kontrollinud kõikide pakkujate, sh Vaidlustaja proovitöö puhul.

5.9. Kolmanda isiku pakkumuse väidetav mittevastavus

Hankija on Kolmanda isiku proovitöö testrakenduse jooksumise järgselt kontrollinud ja tuvastanud, et testrakendus teostab põhirakenduses endas kõiki RHAD-s nõutud toiminguid ja neid vastavalt RHAD-s seatud järjekorrale. Kiirusetestide läbiviimisel käivitas Hankija esimesena põhirakenduse ja seejärel kiirusetesti (nähtav salvestistelt). Hankija kontrollis toimingute teostamist, nende järjekorda ja nendele kulunud aega testi väljastatud logide ja konsooli väljundite põhjal. Konsoolis toimuv on näha ka salvestitelt. RHAD-s ei ole sätestatud nõuet, et kiirusetestid viiakse läbi nii, et kõik toimingud oleks samal ajal ekraanilt jälgitavad, vaid RHAD sätestas, et vaikimisi on testide käivitamisel kasutajaliidese (Chrome UI) kuvamine välja lülitatud (vt („Nõuded proovitöö teostamiseks“ peatükk „Rakenduste integratsioonitestid“, p 13). See, et kasutajaliides oli testide tegemisel väljalülitatud nähtub ka salvestistelt (Nortal AS 2 masin – Copy.mp4 ajakood alates 06:55, kus on näha, et administraator käivitab testi). Kokkuvõttes tähendab eeltoodu, et Hankija veendus testijärgselt, et kõik nõutud toimingud on teostatud, õnnestunud ja teostatud nõutud järjekorras. Hankija juhib tähelepanu, asjaolule, et Hankija ei pidanud selles kõiges veendumata reaalaajas ekraani vahendusel.

Vaidlustaja väidab, et Kolmanda isiku proovitöö dokumentatsioonis ei ole väljatoodud asjaolu, kuidas lülitada sisse/välja Chrome UI (käivitada testrakendus --headless režiimis). Arvestades asjaoluga, et Vaidlustaja ei ole näinud Kolmanda isiku pakkumuse dokumentatsiooni ning lähtub oma arvamuse kujundamisel salvestise ühest kaadrist, on väide ilmselgelt spekulatiivne ja ei vasta tõele. Lisaks on vaidlustuses väidetud nagu peaks see toimima rakenduses, kuid nõue käib tegelikult testrakenduse kohta („Nõuded proovitöö teostamiseks“ peatükk „Rakenduste integratsioonitestid“ p 13). Ühtlasi juhime tähelepanu, et tegemist ei ole proovitöö funktsionaalsusele esitatud nõudega, vaid proovitöö arhitektuuri põhimõtete jälgimise nõudega.

[---]

Hankija edastab Kolmanda isiku ärisaladusega kaitstud proovitööd näitava videofaili [---], milles on näha, et testrakenduses on Chrome UI sisse lülitatud ehk töötab. Video parema jälgitavuse huvides määras Hankija testisammude vahele pikemad pausid ja kärpis video pikkust. Vaidlustaja vaidlustuses mainitud salvestistel on samuti nähtav režiim, kui Chrome UI on väljas ehk ei tööta (vt Nortal AS 2 masin – Copy.mp4 ajakood alates 06:55 – video leitav vaidlustuskomisjonile ja Kolmandale isikule riigihanke teabevahetusest ID: 919444 ja Vaidlustajale teabevahetusest ID: 918570). Ülaltoodust tulenevalt on näha, et Kolmanda isiku pakkumuse proovitöös on täidetud nõue, mille kohaselt on võimalus lülitada välja ja sisse Chrome UI. Kokkuvõtvast on ilmne, et Kolmanda isiku proovitöös ei esine ühtegi mittevastavust RHAD-s sätestatud nõuetele, mille alusel võiks rahuldada vaidlustuses toodud nõude - anda Kolmanda isiku proovitööle vähem hindepunkte. Hankija oli ja jääb seisukohale, et Kolmanda isiku proovitöö on puudusteta.

[---].

5.10. Vaidlustaja pakkumusele väidetavalt ebaõigesti omistatud hindepunktid funktsionaalsuse alakriteeriumi eest

[---]

Isegi juhul, kui eeldada, et mitmeti tõlgendatavat tingimust tuleb lugeda pakkuja kasuks, mis tingiks olukorra, et Vaidlustajal oli antud nõue põhiraakenduse põhikuval nõuetekohaselt täidetud ja Hankija peaks talle funktsionaalsuse alamkriteeriumi eest omistama maksimumpunktid (20 asemel 30 hindepunkti), ei osutuks Vaidlustaja uute hindepunktide summeerimisel ikkagi edukaks pakkujaks, sest pakkuja kõikide uute hindepunktide summeerimisel oleks tema tulemus 95,03 hindepunktiga teisel kohal Kolmanda isiku järel (vastusele lisatud pilti 2 ja selle aluseks olevat Hankija selgitust).

5.11. Vaidlustuses on kokkuvõtlikult tuginenud oma argumentidele hindamismetoodika ebaõiglusest, kuid kuna nimetatud argumentid on esitatud hilineemisega, ei oleks Hankija saanudki nendest proovitööde hindamisel juhinduda. Vaidlustaja on korduvalt vaidlustuses tuginenud väidetele, mis ei tulene RHAD-st. Näiteks eeldab Vaidlustaja, et vähem funktsionaalsusi realiseerinud lahendused saavad kiiremaid tulemusi, mistõttu ei tohiks Hankija neid lahendusi hinnata vastavalt meetodikale. Eeltoodu ei vasta tõele, sest hindamismetoodika sätestas üheselt, millisel juhul lähevad kiirustestide tulemused arvesse – „kui proovitöös toodud funktsionaalsuse testides on saadud vähemalt 5 punkti ning kõik proovitöös nõutud automaattesti toimingud on korrektselt realiseeritud.“ Hankija ei saa proovitöid hinnata hindamismetoodikast sätestatust erinevalt.

Vaidlustuse toob Vaidlustaja välja, et Kolmanda isiku pakkumusele ei ole võimalik omistada sellisel hulgal punkte nagu Hankija on seda teinud ning toonud põhjendusena väidetavaid vigu, mida on Hankija teinud hindamismetoodika rakendamisel, kuid Hankija ei tuvasta antud punktides konkreetseid asjaolusid, mis oleks seotud Kolmanda isiku pakkumusele ebaõigete hindepunktide omistamisega. Seetõttu jääb Hankijale arusaamatuks, kuidas või mille alusel peaks Kolmanda isiku proovitööle vähem hindepunkte omistama. Hankija on Kolmanda isiku proovitöö vastavust RHAD nõuetele kontrollinud, kontrollitulemit hindamisprotokollis kajastanud ja seda ka vastuses vaidlustusele tõendanud – Kolmanda isiku proovitöö vastas kõikidele RHAD-s sätestatud nõuetele, mistõttu ei saa hindamismetoodikale tuginedes selle eest kuidagi vähem hindepunkte anda.

5.12. Hankija täiendavad seisukohad.

5.12.1. Hankija jääb oma seisukoha juurde, et Vaidlustajal puudub võimalus jõuda raamlepingu sõlmimiseni isegi juhul, kui Hankija omistaks Vaidlustaja proovitöö lahendusele funktsionaalsuse alamkategorias maksimumpunktid, sest Hankija jääb kindlaks oma seisukohale, et Kolmanda isiku proovitöö lahenduses ei esinenud ühtegi puudust. Isegi maksimumpunktide omistamisel Vaidlustaja proovitöö lahendusele ei muutuks läbiviidud kiirustestide mõõtmistulemused, sest vastavalt hindamismetoodikale lähevad testide mõõtmistulemused (kiirus) igal juhul arvesse, kui proovitöös toodud funktsionaalsuse testides on saadud vähemalt 5 punkti ning kõik proovitöös nõutud automaattesti toimingud on korrektselt realiseeritud. Ja mõlema menetlusosalise puhul on need tingimused täidetud olenemata sellest, kas Vaidlustaja saaks või ei saaks funktsionaalsuse eest punkte juurde. Vaidlustaja jääb ka sel juhul Kolmanda isiku järel teisele kohale.

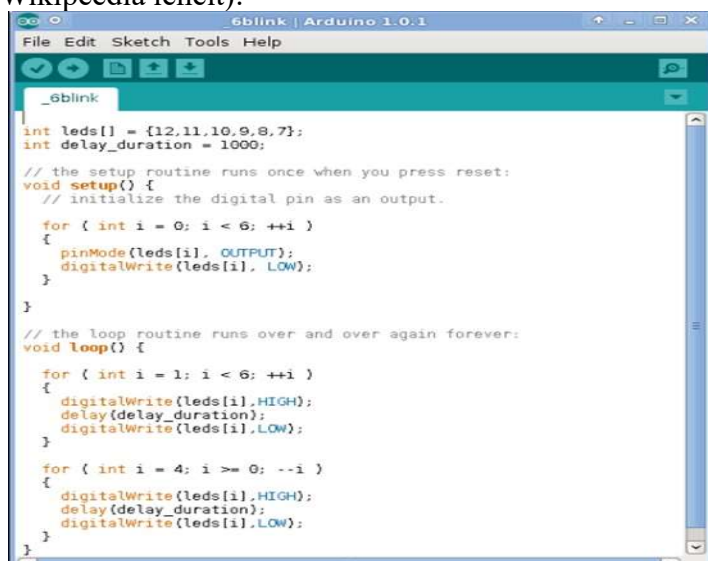
Vaidlustaja ei jõuaks raamlepinguni ka juhul, kui vaidlustuskomisjon peaks mingil põhjusel jõudma järeldusele, et RHAD nõuete täitmist tulnuks kontrollida juba pakkumuste vastavaks tunnistamise raames, sest Hankija tuvastas Vaidlustaja proovitöö lahenduses

puuduse (mida ei suuda ümber lükata Vaidlustaja oma vaidlustuses toodud argumentidega), mistõttu taotleb Vaidlustaja sisuliselt enda pakkumuse mittevastavaks tunnistamist ja seega tagasilükkamist. Tulenevalt RHS § 114 lg-st 1 ei osaleks Vaidlustaja pakkumus edasises hankemenetluses, mis tähendab, et Vaidlustaja proovitöö lahendus ei kuulukski hindamisele ja seetõttu ei saaks ka edukaks osutada ega lepinguni jõuda. Kolmas isik aga antud juhul läbiks vastavustingimuste kontrolli edukalt, sest tema proovitöö lahenduses puudusi ei ole. Seega ka sellise stsenaariumi rakendamisel ei jõuaks Vaidlustaja lepinguni. Eeltoodust tulenevalt on tegemist populaarkaebusega ja tuleb jätta läbi vaatamata.

5.12.2. Lisaks peab Hankija vajalikuks rõhutada, et Vaidlustaja nõue on vastuoluline – oma 21.01.2025 vastuses leiab Vaidlustaja, et käesoleval juhul ei ole võimalik tõlgenduste teel ületada asjaolu, et neljanda alakriteerium hindamisel ei ole võimalik tagada võrdset kohtlemist, mistõttu ei ole võimalik hindamist lõpuni viia ka seda uuesti tehes. Samas kirjad vaidlustuskomisjonile esitatud nõudes, leiab aga Vaidlustaja, et kiiruse testimine tuleb igal juhul uuesti teha. Vaidlustaja mõlemad väited puudutavad hindamiskriteeriumi neljandat alakriteeriumi Testide mõõtmistulemused (kiirus). Ühel juhul väidetakse, et kiirustestide mõõtmistulemusi ei ole võimalik uuesti teha, teisel juhul taotletakse selle uuesti läbi viimist.

5.12.3. Vaidlustaja on IT-ettevõtte ja pidi aru saama, mida tähendab vastavustingimustes sõnapaar „proovitöö lähtekood“ ning et see ei ole töötav rakendus.

Vaidlustuses väljendatud arusaam vastavustingimustest on ilmselgelt otsitud, väär ja ei põhine RHAD sõnastusele. Hankija nõude sõnastus vastavustingimuste p-s 5 „Pakkuja peab esitama dokumendis „Nõuded proovitöö teostamiseks“ toodud nõuetele vastava ja hindamisele kuuluva proovitöö lähtekoodi koos paigaldus- ja kasutusjuhendiga“ viitab pakkujatele antavatele juhistele, mida Hankija soovib pakkumuse koosseisus saada. Nõude eesmärk oli juhtida pakkujate tähelepanu faktile, et nõutud lähtekood koos paigaldus- ja kasutusjuhendiga tuleb esitada pakkumuse koosseisus ning viimaste mitteesitamisel lükatakse pakkumus tagasi. Hankija rõhutab veelkord selguse huvides, et vastavustingimustes nõutud lähtekoodi näol ei ole tegemist töötavate rakendustega, mille vastavust saaks kontrollida RHAD-s esitatud nõuetele. Lähtekood on programmeerimiskeeles kirjutatud tekst, mis kirjeldab arvutile antavaid käskke (<https://et.wikipedia.org/wiki/L%C3%A4htekood>). Lähtekood näeb välja selline (pilt Wikipedia lehelt):


```
6blink | Arduino 1.0.1
File Edit Sketch Tools Help

_gblink

int leds[] = {12,11,10,9,8,7};
int delay_duration = 1000;

// the setup routine runs once when you press reset:
void setup() {
  // initialize the digital pin as an output.

  for ( int i = 0; i < 6; ++i )
  {
    pinMode(leds[i], OUTPUT);
    digitalWrite(leds[i], LOW);
  }
}

// the loop routine runs over and over again forever:
void loop() {
  for ( int i = 1; i < 6; ++i )
  {
    digitalWrite(leds[i],HIGH);
    delay(delay_duration);
    digitalWrite(leds[i],LOW);
  }
  for ( int i = 4; i >= 0; --i )
  {
    digitalWrite(leds[i],HIGH);
    delay(delay_duration);
    digitalWrite(leds[i],LOW);
  }
}
```

Nagu pildilt näha, siis lähtekoodi puhul on tegemist loetamatu andmejadaga, mis tähendavad arvutile antavaid käske. Sellise koodi pinnalt ei ole kuidagi võimalik tuvastada kõikide RHAD-s esitatud nõuete täitmist, mida eeldab Vaidlustaja. Lisaks on olemas ka võimalus, et lähtekoodis on käsk kirja pandud, aga arvuti ei täida seda käsku.

Eeltoodust tulenevalt on selge, et vastavustingimustes nõutud proovitöö lähtekoodi esitamine on formaalne nõue, sest pildilt nähtub üheselt, et pelgalt lähtekoodi abil ei ole võimalik kontrollida RHAD-s esitatud nõuete täidetavust. Vaidlustuskomisjonil on võimalik tutvuda mõlema pakkuja proovitöö lähtekoodiga, mis on talle leitav RHRis menetlusosaliste pakkumuse koosseisus ja anda soovi korral hinnang, kas antud andmejada põhjal on võimalik tuvastada proovitöö vastavus RHAD-s esitatud nõuetele. Hankija kinnitab, et see ei ole võimalik.

Ainus nõue, mis Hankija lähtekoodile RHAD-s esitas oli see, et lähtekood peab olema inglisekeelne (RHAD „Nõuded proovitöö teostamiseks“ peatükk „Proovitöö oodatud tule“). Selleks, et saaks hinnata proovitöö vastavust RHAD-s esitatud nõuetele, tuleb lähtekood kokku ehitada ja käivitada arvutis.

Eeltoodust tulenevalt sätestasid vastavustingimused miinimumnõudena vaid formaalse kohustuse dokumentide esitamisele. Seega oli vastavustingimuseks vaid proovitöö lähtekoodi ning paigaldus- ja kasutusjuhendi esitamine ning hinnatav oli see, kas eelpool mainitud dokumentide sisu vastab RHAD nõuetele. Dokumentide esitamine ja esitatu sisu kontrollimist tuleb käsitleda eristatult, kuna need on erinevas menetlusetapis läbiviidavad tegevused.

Seega on Hankija hinnangul vastavustingimused IT-ettevõtetele üheselt arusaadavad ehk lugedes RHAD kogumis, ei saa jõuda järeldusele, et Hankija peaks vastavustingimuste kontrollimise raames kontrollima seda, mida Hankija peab hindama menetluse järgmises etapis. Hankija juhib tähelepanu, et Hankija ei vali edukat pakkumust pelgalt maksumuse pinnalt, mistõttu ei saa jõuda ka järeldusele, et Hankija ei ole RHAD-s sisulist vastavust RHAD nõuetele üldse kontrollinud. Hankija kinnitab, et „Nõuded proovitöö teostamiseks“ kõikide nõuete täitmist on kontrollitud ja hinnatud hindamise faasis ehk just seal, kus Hankija väitis seda tegevat.

5.12.4. Vaidlustaja on 21.01.2025 vaidlustuses taaskord jõudnud järeldusele, et ta ei ole suutnud tuvastada talle esitatud videotest Kolmanda isiku proovitöö nõuete täitmist ja Hankija poolset kontrollimist. Hankija on juba selgitanud, et kiirustestide salvestised olid ette nähtud tõendamaks vaid nende RHAD nõuete täitmist, mis puudutasid kiirustestide läbiviimisele esitatud nõudeid: „*Testid käivitatakse vähemalt kahes RmIT hallatavas seadmes, mille spetsifikatsioonid on toodud „Nõuded ja arhitektuur“ peatükis ning mis on samad kõigi pakkujate jaoks. Pakkujate soorituseks läheb arvesse kahest testist kiireim. Rakenduse kiiruse mõõtmine toimub peatükis „Automaattestide realiseeritavad toimingud ja nende järjekord“ tegevuste põhjal.*“ Ei rohkem ega vähem. Kiirustestide salvestamine tagas Hankija tegevuse kontrollitavuse ja läbipaistvuse kiirustestide läbiviimisel. Videosalvestised ei olnud ega pidanudki olema ettenähtud selleks, et salvestada Hankija kõik liigutused või tehtud toimingud. Mistahes hindamise salvestisi, mille alusel saaks kontrollida hindamisprotsessi terviklikku läbiviimist, ei eksisteeri ega pidanudki eksisteerima. Hankija ei ole kunagi väitnud, et ta kõiki oma hindamisprotsessi tegevusi

videole salvestab. Hankijal ei oleks mõtetki selliseid videoid teha, sest need sisaldaks pakkujate ärisaladusi, mida nagunii teiste pakkujatega jagada ei saaks. Hankija on korduvalt öelnud, et pakkujate pakkumused, sh proovitöö lahendused on ärisaladusega kaetud ja hankijal puudub õigus esitada vaidlustajale kolmanda isiku proovitöö detaile.

See, et Vaidlustaja suutis talle esitatud videosalvestiselt tuvastada nii enda kui Kolmanda isiku proovitöö lahenduse funktsionaalsuse detaile, näitab Vaidlustaja suutlikkust IT-maastikul opereerida. Kuid need detailid ei võimalda Vaidlustajal lünkliku info tõttu saada täielikku ülevaadet Kolmanda isiku proovitöö lahenduse kohta. Seetõttu on Vaidlustaja hakanud lünki ise täitma ja spekulatiivseid oletusi väidetavate puuduste kohta esitama, mis on absoluutselt väär.

5.12.5. Vaidlustaja toob oma 21.01.2025 vastuses esile, et „*hankija peab jääma hindamiskriteeriumi sama tõlgenduse juurde kogu menetluse ajaks ega saa omistada hindamiskriteeriumile tõlgendust, mida sellel asjakohaseid tõlgendamiskaanoneid kasutades ei ole*“. Hankija on Vaidlustaja eeltoodud väitega täiesti nõus ja on sellest hindamisel ka lähtunud. Kahjuks on Vaidlustaja see, kes omistab hindamiskriteeriumidele ja -metoodikale tähendust ja tõlgendust, mida seal kirjas ei olnud, aga mida Vaidlustaja eeldab või soovib, et seal oleks olnud. Erinevates kohtulahendites on korduvalt rõhutatud, et Hankija ei või hindamiskriteeriume ega alakriteeriume luua ega muuta tagantjärele, pärast pakkumuste avamist, aga seda Vaidlustaja just soovibki. Ehk Vaidlustaja eeldab, et Hankija võiks ja peaks hindamismetoodikat rakendama hoopis teisiti kui RHAD-sse oli kirja pandud. Aga selline lähenemine on vastuolus nii läbipaistvuse kui kontrollitavuse põhimõttega ning Hankijal ei ole lubatud muuta hindamismetoodikat pärast pakkumuste esitamise tähtaega. Hankija peab hindamisel kinni pidama iseenda kehtestatud tingimustest ja seda on hankija ka teinud. Riigikohus on oma lahendis 3-20-1198/58 sedastanud, et kui hankija määrab detailid või alakriteeriumid kindlaks, tuleb neid hindamisel järgida. Hankija ei või hindamiskriteeriume ega alakriteeriume luua ega muuta tagantjärele, pärast pakkumuste avamist. /.../ Hindamiskomisjonile peab jääma vabadus oma tööd korraldada, muutmata hindamiskriteeriume ega nende osakaale. Lisaks on samas lahendis selgelt öeldud, et vaidluse korral saab aga hankija otsuse põhjendusi kohtumenetluses täpsustada. Antud juhul on Hankija esitanud vaidlustuskomisjonile tõendid, mis lükkavad ümber kõik vaidlustuses toodud Kolmanda isiku pakkumuse mittevastavuse või proovitöö väidetavate puuduste kohta. Ka Kolmas isik on vaidlustuskomisjonile esitanud ärisaladusega kaitstud kuvatõmmiseid, mille alusel saab vaidlustuskomisjon üheselt järeldada, et Vaidlustaja etteheited Kolmanda isiku proovitöö osas on alusetud.

5.12.6. Vaidlustaja 21.01.2025 vastuses on väidetud, et kaks videot testimisest tõendavad veenvalt, et Hankija ei teinud RHAD-s kirjeldatud automaattestis realiseeritud toimingud ega kontrollinud nende järjekorda. Selline väide näitab ilmekalt, et Vaidlustaja pole siiani aru saanud, et RHAD-s kirjeldatud „*automaattestis realiseeritud toiminguid*“ ei teosta Hankija, vaid Hankija ainult käivitab pakkujate poolt loodud automaattesti ning pärast seda valideerib/kontrollib loodud logide ja konsooli väljundi abil kõikide toimingute teostamist ja õiget järjekorda. Testitulemustest on näha, kas toimingud õnnestusid või mitte ning kui kiirelt need toimingud teostati. Seega Hankija ise ei teosta automaattesti samme kiiruse mõõtmise käigus, mistõttu ei saa kuidagi Hankijale ette heita, et Hankija ei ole neid samme teostanud, sest Hankija ei pidanudki neid teostama. Neid samme teostab automaattest.

5.12.7. Hankija ei mõista, mis takistas Vaidlustajal süvenemast õigel ajal (enne pakkumuste esitamist) RHAD-sse, sh hindamismetoodikasse, et tuvastada hindamismetoodikas talle praegu vaidlustuses murettekitavaid asjaolusid. Ilmselgelt on Vaidlustaja RHAD-ga piisavalt põhjalikult tutvunud, kuid tutvumise hetkel langes Vaidlustaja mure raskuskese lepinguprojekti parandusettepanekutele, mida Vaidlustaja pidas vajalikuks esitada lausa 7 lehel (teavevahetuse ID 879653). Kuid tutvudes RHAD-ga nõnda süvenenult ei leidnud Vaidlustaja sel hetkel siiski ühtegi probleemi hindamismetoodikast, millele Vaidlustaja proovib nüüd tagantjärele käesolevas vaidlustusmenetluses tugineda.

Vaidlustaja ei ole oma vaidlustuses põhjendanud, miks ei saanud tal tekkida küsimusi RHAD-s avaldatud hindamiskriteeriumide ja -metoodika rakendamise suhtes ei enne ega pärast pakkumuste avamist. Küsimused hindamismetoodika rakendamise kohta olid teisel pakkujal, mitte Vaidlustajal. Hankijale teadaolevalt ei tekkinud Vaidlustajal küsitavusi hindamismetoodika rakendamise kohta ka pärast seda, kui teine pakkuja oli oma küsimused küsinud ja Hankija vastused saanud. Seega võib eeldada, et Vaidlustajale oli kõik üheselt selge ja arusaadav. Tundub, et Vaidlustaja „mure“ on tekkinud pärast seda, kui Vaidlustajale sai teatavaks, et tema pakkumus ei osutunud edukaks ja temaga ei jätkata koostööd struktuuritoetuste registri arendus- ja hooldustööde teostamiseks.

Kuna RHAD on vaidlustamistähtaja möödumise tõttu muutunud lõplikuks, siis peavad nii pakkujad, Hankija ise kui vaidlust lahendav organ (vaidluskomisjon või kohus) lähtuma Hankija RHAD-s sätestatud tingimustest.

Seega, väita vaidlustusmenetluses, pärast hindamise läbiviimist, et Vaidlustajale ei meeldi hindamismetoodika või et tal on õigus vaidlustada hindamismetoodikat, ei ole asjakohane. Ja ilmselgelt on vaidlustus selles küsimuses hiljaks jäänud.

5.12.8. Hankija ei nõustu Vaidlustaja 21.01.2025 esitatud täiendavate seisukohtadega, mis käsitlevad Kolmanda isiku proovitöös väidetavalt esinevaid puudusi, sest sisuliselt kordavad need 07.01.2025 vaidlustuses esitatud spekulatiivseid oletusi (näiteks et, Kolmandal isikul on esitamata juhendid või et juhendites ei sisaldu nõutud funktsioonide kirjeldused või et ei neis puudub info erinevate sätete haldamise kohta või, et teatud nõuded on üldse täitmata jne). Lisaks ei nõustu Hankija ka sellega, et Vaidlustaja proovitöö lahenduses ei esinenud puudust, mistõttu Hankija ei saa omistada Vaidlustaja proovitööle rohkem väärtuspunkte, kui on nähtav Vaidlustaja proovitöö hindamisprotokollis. Hankija ei pea vajalikuks korrata oma varasemaid seisukohti, mis lükkavad ümber kõik Vaidlustaja väited ja mille kohta on Hankija tõendid vaidluskomisjonile juba esitanud.

6. Kolmas isik, Nortall AS, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. Vaidlustus on segane ja raske jälgida. Ebaselge on seegi, õieti mis on Vaidlustaja etteheide või etteheited seoses Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamisega. Eelduslikult ja üldjuhul vaidlustatakse konkureeriva pakkuja pakkumuse vastavaks tunnistamist argumendil, et asjaomane pakkumus ei vasta ühele või enamale vastavustingimusele. Vaidlustuses ei ole aga selget loendit, millistele vastavustingimustele Kolmanda isiku pakkumus ei vasta.

Isegi kui teatavate videote väidetav puudumine ja *ainult testrakenduse jooksutamise* oleks kuidagi seostatav pakkumuste vastavuse kontrolliga (mis nii ei ole), siis nende väidetavate minetuste tuvastamisel kehtiks see leid *kõigi* pakkumuste suhtes, muutes õigusvastaseks ka

Vaidlustaja enda pakkumuse vastavaks tunnistamise. Seega on arusaamatu, miks on Vaidlustaja selle argumendiga välja tulnud ning millisel kaalutlusel on tal üldse vaidlustamisõigus (sisuliselt vaidlustab ta ka enda pakkumuse vastavaks tunnistamist).

Vaidlustaja ei ole väitnud, et Kolmanda isiku pakkumus on Vaidlustaja osundatud sättega „Nõuded proovitöö teostamiseks“ (*Proovitöö nõuded*) vastuolus. Vaidlustaja hoopis ütleb, et „on ebaselge, kas kolmanda isiku esitatud proovitöö vastab sellele vastavustingimusele“.

6.2. Kolmanda isiku pakkumus on õigesti vastavaks tunnistatud

Kolmandale isikule on mõistmatu, kas üldse ja kui jah, siis õieti mis aspektides on Vaidlustajal etteheiteid seoses Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamisega. Kolmanda isiku hinnangul ei saa vaidlustust asjaomase nõude osas sisuliselt läbi vaadata. Seda kahel põhjusel, mis viivad sama järelduseni (st nõue tuleb jätta läbi vaatamata) nii eraldi kui koosmõjus.

Vaidlustaja välja tooma vähemalt ühe konkreetse vastavustingimuse, millele konkurendi pakkumus ei vasta. Antud juhul langeb vaidlustus just sellesse kategooriasse, kus Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise osas on Vaidlustaja: (a) otsesõnu tunnistanud, et tal pole asja kohta infot ega teadmisi; (b) esitanud üldise etteheite Hankija tegevuse aadressil, mis puudutab *ühtviisi kõiki pakkumusi* ega ole kuidagi seotud spetsiifiliselt Kolmanda isiku pakkumusega.

Isegi kui tinglikult käsitada vaidlustuse p-des 2.4.1 ja 2.4.2 esitatud väiteid enamvähem konkretiseeritud etteheidetena just Kolmanda isiku pakkumuse vastavuse kohta, siis on ikkagi menetlustakistuseks tõik, et Vaidlustaja ei ole välja toonud mitte ühtegi pakkumuse vastavustingimust, millele Kolmanda isiku pakkumus väidetavalt ei vasta. Kõik ja mistahes RHAD-s sätestatud tingimused ei ole pakkumuse vastavustingimused. Vastavustingimus, mille täitmist peab hankija RHS § 114 alusel kontrollima, saab olla ainult niisugune tingimus, mille täitmine on pakkujale kohustuslik.

Pakkujale ja tema pakkumusele ei saa põhimõtteliselt ette heita selliste nõuete rikkumist, mille adressaat ei ole pakkuja, vaid hankija. Nii on Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise kontekstis fundamentaalselt asjakohatu vaidlustuses esitatud mõttearendus selle kohta, kuidas Hankija pakkujate proovitöid testis. Isegi kui Hankija tegevuses esines mingeid minetusi (millega Kolmas isik ei nõustu), siis ei ole see Kolmanda isiku pakkumuses sisalduv viga.

Sellist kategooriat nagu „vabatahtlik“ või „mööndustega“ vastavustingimus RHS ei tunne.⁸ Antud juhul Hankija aga ei ole nõudnud pakkujatelt, et proovitöö peab tingimata ja kõigis aspektides vastama Proovitöö nõuetele. Pakkumuse vastavustingimuse „Proovitöö“ viimane lause sedastab otsesõnu, et pakkumus lükatakse tagasi „*paigaldus- ja/või kasutusjuhendi mitteesitamisel*“. Teisisõnu, vastavustingimus oli formaalset laadi - vastavuskontrollis kontrolliti vaid proovitöö esitamise fakti ning seda, kas proovitöö sisaldab paigaldus- ja/või kasutusjuhendit. Proovitöö sisulise uurimise juurde liiguti pakkumuste hindamise etapis (RHS § 117), mida kinnitab Hankija kehtestatud hindamismetoodika. Viimase järgi antakse kas vähe või üldse mitte punkte proovitööle, milles on erinevaid puudusi, sh ja eeskätt Proovitöö nõuete valguses (vt hindamismetoodika p 3.8). Sellest tuleneb omakorda, et proovitöö kooskõla

⁸ Vrd TlnHKo 3-23-2824, p 32: „/---/ pakkumuse sisulise vastavuse kontroll RHS § 114 mõttes saab hõlmata üksnes nõudeid, mille täitmine oli nõutav /---/“.

Proovitöö nõuetega ei saanud olla pakkumuse vastavustingimus, kuna hindamisele kuuluvad vaid vastavad pakkumused (RHS § 117 lg 1). Vastavustingimustele mittevastav pakkumus tuleb RHS § 114 lg 2 alusel tagasi lükata, mitte võtta seda hindamisele ja anda sellele „sanksioonina“ vähe või üldse mitte punkte.

Niisiis on ka vaidlustuses esitatud etteheide Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsuse kontekstis põhimõtteliselt asjakohatu. Tegu ei ole vastuväitega Kolmanda isiku pakkumuse vastavusele. Hankija pidi Proovitöö nõuete täidetust kontrollima pakkumuste hindamise faasis.

6.3. Kolmanda isiku pakkumus on õigesti edukaks tunnistatud

6.3.1. Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsus on vaidlustanud põhjendusel, et Hankija on Vaidlustaja pakkumust hinnanud liiga madalalt, andes proovitöö funktsionaalsuse eest 10 punkti liiga vähe. Sel teemal ei saa Kolmas isik informeeritult seisukohta avaldada, kuna talle ei ole ärisaladuse kaitse tõttu teada, mis on Hankija ja Vaidlustaja täpsemad argumendid selles osas. Küll võib Kolmas isik avaldada, et pole alust kahelda Hankija hindamiskomisjoni erapooletuses ja kompetentsuses. Vastavalt pole Kolmandal isikul alust arvata, et Hankija oleks Vaidlustaja proovitöö hindamisel eksinud.

Vaidlustaja on mõista andnud, et Hankija on kõigi pakkumuste hindamisel midagi valesti teinud (väited kaootilisest hindamisest jne). Vaidlustaja üks väide on, et hindamine on olnud *tervikuna õigusvastane*. Lõpuks on aga leitud - loogikavabalt ja selle kohta mistahes seletusi jagamata -, et liiga palju punkte on saanud just Kolmanda isiku pakkumus. Niisiis: Hankija on teinud protseduurilisi vigu kõikide proovitööde hindamisel, aga sellega seonduvalt peaks vähem hindepunkte saama vaid Kolmanda isiku pakkumus ning Vaidlustaja pakkumuse punkte Hankija väidetavad vead ei mõjuta.

Selline käsitlus on ühemõtteliselt väär. Vaidlustaja erinevate väidete vahel puuduvad loogilised seosed. Vaidlustusest ei tulene, et Kolmanda isiku pakkumus oleks vääralt edukaks tunnistatud.

6.3.2. Kolmas isik saab vaid kinnitada, et nende testrakendus töötab vastavalt nõuetele ning seda on valideerinud ka Hankija. Kolmas isik ei saa anda seletusi selle kohta, kuidas Hankija proovitöid kontrollis. Puudub alus arvata, et Hankija oleks teinud mingeid olulisi rikkumisi. Asjaolu, et Vaidlustajale jagatud videotest ei nähtu kõikide testitoimingute teostamist, tuleneb tõenäoliselt ärisaladuse kaitse tagamise vajadusest.

Kolmanda isiku proovitöös on „headless“ käivitamine käsurealt täiesti võimalik ning see on korrektselt kirjeldatud ka Kolmanda isiku esitatud juhendis. Seega vastuolu Proovitöö nõuetega ei ole.

Hankija jagatud videod kajastavad ainult ühte sammu proovitööde osaks olnud põhi- ja testrakenduse testimisest, täpsemalt seda sammu, kus mõõdetakse testi kiirust. Kolmas isik ei kahtle, et enne ja pärast seda tehti testimisel veel erinevaid samme, mh testide funktsionaalsuse kontrollimiseks. Seega on konkreetsete videote põhjal ekslik järeldada, et Hankijal puudus testrakenduse testimiseks plaan.

Vaidlustuses viidatud ajaline vahe proovitööde hindamisel ei tähenda rikkumist. Nimelt, testide käivitamine *ca* kuuajase vahega ei mängi rolli, juhul kui testid käivitatakse samades

keskkondades ja samadel masinatel. Kui on tagatud võrdsed keskkonnad, siis ei ole vahet, kas testid käivitatakse 30 minuti või 30 päeva möödudes, sest sama keskkond toimib identselt. Hankija jagatud videod tõendavad, et kõiki proovitöid testiti samades keskkondades ja samadel masinatel. Järelikult on kõiki pakkujaid koheldud võrdselt.

6.4. Kolmanda isiku täiendavad seisukohad.

6.4.1. Vaidlustaja vaidlustamisõigus

Kolmas isik jagab Hankija väljendatud kahtlusi seoses Vaidlustajal vaidlustamisõiguse olemasoluga. Ehkki Vaidlustaja on püüdnud enda vaidlustamisõigust täpsemalt selgitada, siis soovitud selgust ei ole ta suutnud luua.

Esiteks on Vaidlustaja ilmselt teadlikult jätnud adresseerimata Hankija osutatud tõsiasja, et vaidlustusele lisatud kontrollarvutused on vigased (vahaheled sassis jmt). Teiseks on Vaidlustaja väljaütlemised (jätkuvalt) vastuolulised. Näiteks, kui ühel puhul ütleb Vaidlustaja, et tema pakkumuse hilisem edukaks tunnistamine on *võimalik*, siis teisel puhul annab ta jällegi mõista, et vaidlustamise rahuldamise korral on tema pakkumuse edukaks tunnistamine *kindel* (vrd „*võimalike arvutustega, mis näitavad hüpoteeetilist võimalust vaidlustuse edukuse korral vaidlustaja edukaks tunnistamise võimalikkust*“ versus „*Vaidlustaja ülesandeks oli näidata, et kui vaidlustus on edukas, siis on hanke tulemuseks ka vaidlustaja edukaks tunnistamine*“).

Pikaajalise kohtupraktikaga on vastuolus Vaidlustaja väide, et „*Hankija ei saa vabandada enda õigusvastast tegevust välja läbi selle, et niikuinii tulemus ei muutuks*“. Kolmas isik ei leia, et Hankija oleks Riigihanget läbi viies käitunud õigusvastaselt, kuid tsiteeritud lause põhiline puudus seisneb selles, et RHS-iga loodud õiguskaitseüsteem rajaneb vaidlustaja subjektiivsete õiguste kaitsel (§ 185 lg 1) ning see tähendab, et vaidlustamisõigus eeldab seda, et vaidlustuse rahuldamine aitab kaasa vaidlustaja eesmärgile sõlmida hankeleping. Kui isegi vaidlustuse täielik rahuldamine ei aitaks mitte kuidagi parandada Vaidlustaja võimalust jõuda hankelepinguni, siis Vaidlustajal vaidlustamisõigus puudub.⁹

Kolmas isik palub vaidlustuskomisjonil otsust tehes Vaidlustaja selgitusi veelkord kriitiliselt hinnata ja otsustada, kas leidub alus vaidlustuse sisuliseks läbivaatamiseks.

6.4.2. Vaidlustaja läbiv väide on, et Hankija on käitunud õigusvastaselt, kuna tal pole jagada erinevaid salvestisi sellest, kuidas ta ühte või teist Vaidlustajat huvitavat asjaolu Kolmanda isiku proovitöö (või laiemalt kõigi pakkujate proovitööde) puhul hindas. Selline etteheide on kahel põhjusel kohatu ja Hankija suhtes ülekohtune.

Esiteks, ei tulene ühestki õigusnormist ega kohtulahendist – ja Vaidlustaja ei ole ühelegi sellisele ka viidanud –, et Hankija peaks Riigihankes pakkumuste vastavuse kontrollimisel või pakkumuste hindamisel videosalvestama iga oma liigutuse, kõik oma toimingud. Riigikohus on öelnud, et vaidluse tekkides saab hankija vaidlustusmenetluses enda otsuseid pakkumuste hindamise kohta täpsemalt avada ja selgitada.¹⁰

Teiseks, isegi kui Hankija oleks videosalvestanud kõigi pakkumuste proovitööde hindamise täismahus, ei saaks Hankija neid materjale Vaidlustaja tahtmise peale viimasega jagada, kuna salvestised kajastavad olulises osas pakkujate ärisaladust. Usutavasti ei oleks ka Vaidlustaja poolt, et mõnele tema konkurendile jagataks videosalvestist, kus põhjalikult uuritakse ja

⁹ Nt TrtRKo 3-21-439, p 30; VAKOo 164-22/254784, p 8.1.

¹⁰ RKHKo 3-20-1198, p 21; VAKOo 64-23/262842, p 13.

testitakse Vaidlustaja testrakendust, millesse viimane on panustanud olulist ressursi ja mida viimane peab oma ärisaladuseks.

Vastupidiselt Vaidlustaja arusaamale tuleb paratamatult teatud aspektides usaldada Hankijat. Hankijalt ei saa mõistlikult oodata – nii praktilistel kui õiguslikel põhjustel –, et tal on potentsiaalse õigusvaidluse puhuks võtta ümberlükkamatud tõendid (nt videosalvestised) iga viimse toimingu kohta, mida ta on teinud.

6.4.3. Vaidlustaja on argumenteerinud, et „Nõuded proovitöö teostamiseks“ esitatud nõuded on pakkumuse vastavustingimused. Kolmas isik sellega ei nõustu, kuid ei pea vajalikuks sel teemal enam pikemalt peatuda, kuivõrd ta on enda õigusliku positsiooni selles küsimuses ammendavalt lahti kirjutanud oma 15.01.2025 vastuses.

Meelevaldne ja ilma igasuguse õigusliku aluseta on Vaidlustaja seisukoht, et kui Hankija on sätestanud viieastmelise hindamiskaala, siis sellest hoolimata „*saab alustada ka hindeskaalalt näiteks 5 hindepunkti*“ ehk altpoolt teiselt astmelt, muutes skaala kokkuvõttes neljaastmeliseks. Teisisõnu leiab Vaidlustaja, et Hankija võiks ja isegi peaks hindamismetoodikat rakendama hoopis teisiti kui RHAD-s kirjas on, jättes ühe hindetaseme lihtsalt kohaldamata. Niisugune käsitus ei allu Eestis seni kehtinud arusaamale, et riigihange peab olema koosõlas seaduse ja Hankija koostatud menetluskorraga.

Vaidlustaja teeb põhimõttelise vea, ületähtsustades kahte sõna vastavustingimusest „Proovitöö“, nimelt sõnu „*vastama nõuetele*“. Vaidlustaja rebib need sõnad kontekstist välja ning ilmselt teadlikult pisendab tõsiasja, et sama vastavustingimus ütleb otsesõnu, et proovitöö sisu „*kuulub hindamisele*“. Vaadeldes vastavustingimust „Proovitöö“ ja RHAD laiemalt ühtse tervikuna, on ilmne, et Hankija on loonud süsteemi, kus vastavustingimuseks on proovitöö lähtekoodi ning paigaldus- ja kasutusjuhendi esitamine ning hinnatav on see, kas eelnimetatud materjalide sisu erinevais punktides vastab Proovitöö nõuetele. Neid asju - esitamise fakt ja esitatu sisu - tuleb rangelt eristada, need on erinevad kategooriad.

Vaidlustaja näib arvavat, et ühed ja samad nõuded saavad olla ühtaegu nii pakkumuse vastavustingimused kui pakkumuste hindamise kriteeriumid. Nii see ei ole, tegu on olemuslikult vastandlike tingimustega. Vastavustingimus on JAH/EI põhine miinimumnõue, hindamiskriteerium on mitmete erinevate arvuliste väärtustega *vabatahtlik* skaala (hindamismetoodika mõttes „parem“ pakkumus saab preemiaks rohkem hindepunkte). Seega, vastavustingimus on täitmiseks kohustuslik, hindamiskriteerium mitte. Vaidlustaja eksimus selles ilmneb hästi sellest, kus ta ise viitab, et teatud asjaoludel saab proovitöö 0 punkti, aga samas räägib 0 p andmise kaasa toovast asjaolust kui „nõudest“. Siin on loogikaviga: kui mingi tingimuse mittetäitmine ei too kaasa pakkumuse tagasilükkamist, vaid lihtsalt tingib hindepunktide mittesaamise, siis ei ole tegu „nõudega“, vaid hindepunktide pälvimise eeltingimusega.

Ehkki Vaidlustaja arvates ei ole see vähetähtis, on tegelikult irrelevantne, et ka üks teine pakkuja, nimelt Wisercat Estonia OÜ, on esitanud Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise peale vaidlustuse, leides, et Proovitöö nõuded on pakkumuse vastavustingimused. Tõsiasi, et (ainult) kaks pakkujat kümnest on asjast valesti aru saanud, ei oma mingit õiguslikku tähendust. Vastupidiselt Vaidlustaja etteheitele tunneb Hankija enda koostatud RHAD-d hästi, probleeme on kahel pakkujal.

6.4.4. Võib järeldada, et Vaidlustaja soovib väljaspool RHS § 189 lg 2 p-s 2 sätestatud vaidlustamistähtaega vaidlustada hindamiskriteeriume ja/või hindamismetoodikat. Kolmandale isikule jääb selgusetuks, õieti mida Vaidlustaja soovib tagantjärele vaidlustada ja õieti mis alusel. Mingeid selgeid ja jälgitavaid põhjendusi ei ole Vaidlustaja välja toonud. Vaidlustaja viidatud Euroopa Kohtu *eVigilo* lahendi kohaldamise eeltingimused ei ole antud juhul täidetud. Nimetatud lahend ei anna pakkujale õigust hankija otsuse vaidlustamisel väita, et mõni hanketingimus on õigusvastane. Selline võimalus oleks vastuolus õiguskindluse põhimõttega ja muudaks ainetuks riigihanke alusdokumentide vaidlustamise tähtajalise piiramise.

Nagu vaidlustuskomisjon on varem selgitanud, sedastab *eVigilo* lahend (pelgalt) seda, et „üksnes sellisel erandlikul juhul, kui hanketingimused ei olnud enne riigihanke alusdokumentide vaidlustamise tähtaja lõppu pakkuja jaoks objektiivselt võetuna arusaadavad, võib pakkuja hanketingimuste õigusvastasusele tugineda ka hankija otsuste vaidlustamisel“.¹¹ Käesoleval juhul puuduvad mistahes viited sellele, et mõni asjasse puutuv hanketingimus ei olnud pakkujale *objektiivselt võetuna* arusaadav. Midagi sellist ei ole väitnud ka Vaidlustaja. Viimane annab sisuliselt mõista, et Hankija on hindamismetoodikat vääralt kohaldanud (*quod non*), kuid see on hoopis teine teema, millega *eVigilo* lahend ei tegele.

6.4.5. Vaidlustaja on jäänud vaidlustuses esitatud väidete juurde, et Kolmanda isiku proovitöös esinevad teatavad puudused. Kolmas isik vaidleb sellele jätkuvalt vastu.

Vaidlustaja on seadnud kahtluse alla, kas Kolmanda isiku proovitöö täidab nõude, et „*Frontend-rakenduse kasutajaliides peab olema mugavalt kasutatav ja kohanduma ka nutiseadmete ja tahvelarvutites*“. Selline kahtlus on alusetu, Kolmas isik on oma lahenduses selle nõudega arvestanud. Selle tõestuseks on järgmised kuvatõmmised, mis on tehtud proovitöö rakendusest *desktop* vaates ja mobiilivaates. Nagu kuvatõmmistelt näha, on [---].

Vaidlustaja on seadnud kahtluse alla, kas Kolmanda isiku proovitöö täidab järgmise nõude: „*Käsureal peab saama hallata rakenduse järgmiseid sätteid: ' - - headless ' võimalus lülitada välja ja sisse Chrome UI (vaikimisi Chrome UI väljas)*“. Kolmanda isiku proovitöös on kõik need nõuded täidetud. Selle kinnituseks on allpool esitatud väljavõtte testide käivitamise sätetest, mida on võimalik hallata käsurealt, kasutades parameetrit [---].

Kolmas isik leiab, et kõik Vaidlustaja etteheited Kolmanda isiku proovitöö osas on alusetud ning tingitud teadmatusest.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

7. Vaidlustaja on vaidlustanud järgmised Hankija otsused (23.12.2024 käskkiri nr 2.1-1/053-P):

- 1) tunnistada Kolmanda isiku Nortall AS-i pakkumus vastavaks;
- 2) tunnistada Kolmanda isiku Nortall AS-i pakkumus edukaks.

Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsus on vaidlustatud põhjendusel, et see ei vasta „Nõuded proovitöö teostamiseks“ (edaspidi Nõuded) lk 7 p 13 nõudele „*Käsureal peab saama hallata rakenduse järgmiseid sätteid: ' - - headless ' võimalus lülitada välja ja*

¹¹ VAKOo 22-21/223360, p 15.

sisse Chrome UI (vaikimisi Chrome UI väljas).

Vaidlustusest tulenevalt on Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsus vaidlustatud järgmistel põhjendustel:

- 1) Kolmanda isiku pakkumus oleks tulnud tagasi lükata;
- 2) Vaidlustaja pakkumus on hindamisel saanud kolmandas alakriteeriumis „Funktsionaalsus“ 20 hindepunkti 30 hindepunkti asemel;
- 3) alakriteeriumi „Testide mõõtmistulemused (kiirus)“ hindamine tervikuna, kõigi pakkujate pakkumuste osas, on õigusvastane.

21.01.2025 esitatud täiendavates seisukohtades (p 2.2.1.2.2.) väidab Vaidlustaja järgmist: „*Sealjuures lähtub hankija ebaõigesti eeldusest, et kolmanda isiku hindepunkte ei ole tervikuna kahtluse alla seatud – vaidlustaja leiab, et kogu kolmanda isiku proovitöö tuleb uuesti hinnata ja seda on kinnitatud ka vaidluse p-s 2.14-2.20 ja 2.27-2.31*“.

Viidatud p-id 2.14-2.20 ja 2.27-2.31 on 21.01.2025 esitatud täiendavates seisukohtades, mitte vaidlustuses. Alles täiendavate seisukohade lk 6 märgib Vaidlustaja, et Kolmanda isiku pakkumus oleks hindamisel pidanud saama Nõuded lk 7 p 13 esitatud nõude: *Käsureal peab saama hallata rakenduse järgmiseid sätteid: ' - - headless' võimalus lülitada välja ja sisse Chrome UI (vaikimisi Chrome UI väljas) mittetäitmise eest 0 punkti*

Vaidlustaja ei ole vaidlustuses vaidlustanud Kolmanda isiku pakkumuse hindamist kõigi kriteeriumite ja alakriteeriumite alusel.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et kõik Vaidlustaja 21.01.2025 esitatud täiendavad uued põhjendused tuleb jätta RHS § 191 lg 1 alusel tähelapanuta, sest need pole esitatud tähtaegselt.

8. Hankija on taotlenud vaidlustuse läbi vaatamata jätmist. Hankija taotlus lähtub eeldusest, et Vaidlustaja piirdub nõudega enda proovitööle antud hindepunkte suurenda „Funktsionaalsuse“ alakriteeriumi alusel ja sellest, et alakriteeriumi „Testide mõõtmistulemused (kiirus)“ alusel antud hindepunktid ei saa muutuda.

Vaidlus on järgmises:

- 1) kas Kolmanda isiku pakkumus vastab Vaidlustaja viidatud nõudele (kas esitatavale proovitööle on kehtestatud nõuded, mida Hankija pidi kontrollima pakkumuste vastavuse kontrollimise etapis);
- 2) kas Vaidlustaja pakkumusele on alakriteeriumis „Funktsionaalsus“ antud õigesti 20 hindepunkti 30 hindepunkti asemel;
- 3) kas alakriteeriumi „Testide mõõtmistulemused (kiirus)“ alusel pakkumuste (sh Vaidlustaja ja Kolmanda isiku pakkumuste) hindamine on toimunud vastavuses RHS-i ja RHAD-ga.

Kuna Vaidlustaja on pakkumuste hindamise tulemusena Kolmanda isiku järel teisel kohal, siis juba ainuüksi Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamisel on Vaidlustajal võimalik sõlmida Hankijaga raamleping. Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et alakriteeriumi „Testide mõõtmistulemused (kiirus)“ alusel läbi viidud mõõtmistulemusi ei saa muuta, kuid Vaidlustajal vaidlustamise õigust tuleb jaatada ka sellest, et vaidlustatud on selle alakriteeriumi alusel kõigi pakkumuste hindamise läbiviimine – kui ühe pakkumuste hindamise alakriteeriumi alusel hindamise läbi viimine on vastuolus seadusega, siis tuleb pakkumuse edukaks tunnistamise otsus kehtetuks tunnistada.

Seega jätab vaidlustuskomisjon Hankija taotluse jätta vaidlustus läbi vaatamata rahuldamata.

9. Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsus

Nõuded lk 7 p 13 on järgmine nõue: *Käsureal peab saama hallata rakenduse järgmiseid sätteid: ' - headless ' võimalus lülitada välja ja sisse Chrome UI (vaikimisi Chrome UI väljas).* Vaidlustaja arvates ei vasta Kolmanda isiku proovitöö sellele nõudele ja Kolmanda isiku pakkumus oleks tulnud RHS § 114 lg 2 alusel tagasi lükata.

9.1. Kõigepealt võtab vaidlustuskomisjon seisukoha selle kohta, milliste proovitööle esitatavate nõuete täitmist pidi Hankija kontrollima pakkumuse vastavuse kontrollimise etapis.

„Vastavustingimused“ osast PROOVITÖÖ tuleneb, et *pakkuja peab esitama dokumendis „Nõuded proovitöö teostamiseks“ toodud nõuetele vastava ja hindamisele kuuluva proovitöö lähtekoodi koos paigaldus- ja kasutusjuhendiga. Paigaldus- ja/või kasutusjuhendi mitteesitamisel lükatakse pakkumus tagasi.*

Küsimused ettevõtjale:

- 1. Pakkuja esitab proovitöö lähtekoodi (arhiiv). (Vabas vormis dokument)*
- 2. Pakkuja esitab paigaldusjuhendi. (Vabas vormis dokument)*
- 3. Pakkuja esitab kasutusjuhendi. (Vabas vormis dokument)*

Esitatavale proovitööle on nõuded toodud dokumentides teostamiseks dokumendis Nõuded ja „Proovitöö näidisfaili andmed“ (edaspidi Andmed).

„Tehnilises kirjelduses“ on toodud:

- 1) Riigihanke üldinfo, eesmärk ja ese;
- 2) Raamlepingu alt tellitavad esmased arendustööd;
- 3) struktuuritoetuse registri taustainfo, arhitektuur ja tehniline platvorm (struktuuritoetuse registri moodulid, platvorm ja tehnoloogiad, struktuuritoetuse registri lähtekood.

„Tehnilises kirjelduses“ ei sisalda nõudeid esitatavale proovitööle.

Nõuded näeb ette proovitöö oodatud tulemi: *„Arenduse proovitöö tulemusena peab olema loodud rakendus, mis kuvab kasutajale projekti kuludokumentide loendit (vastavalt eelpoolt toodud kirjeldusele), andmebaas, mille struktuur vastab RHAD „SFOS proovitöö näidisfail andmed“ struktuurile, ja integratsioonitendid etteantud testjuhtudega.*

Kasutajal peab olema võimalik valida, mis järjekorras andmeid kuvatakse. Kasutajal peab olema võimalik andmeid lehitseda, muuta ja kustutada. Realiseeritud peab olema abikõlbliku summa arvutamise funktsionaalsus.

Failis „SFOS proovitöö näidisfail andmed“ on ära toodud ühe projekti andmete näidiskomplekt ja struktuur, mida on võimalik kasutada proovitöö teostamisel näidisena. Proovitööde hindamisel kasutab hankija kõikide laekunud proovitööde puhul hankija poolt genereeritud ja kõigi jaoks identset andmekomplekti, mis vastab näites toodud tingimustele. Tarnitud andmebaasi täidab andmetega hankija. Proovitöö lähtekood peab olema inglisekeelne.“

Proovitöö on üks kahest Riigihankes kehtestatud pakkumuste hindamise kriteeriumist

(osakaaluga 60 punkti. Kvaliteet - hankija hinnatav) (edaspidi Proovitöö kriteerium).

„Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ kohaselt Proovitöö kriteerium hindamisel antakse punkte pakkumuste sisu kõrvutamisel ja proovitöö mõõtmistulemuste eest. Hindamismetoodika on toodud riigihanke alusdokumendis „Hindamismetoodika kirjeldus“.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et RHAD-s on seonduvalt proovitööga selgelt eristatavad kaks etappi - pakkumuste vastavuse kontrollimine ja pakkumuste hindamine. Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et „Vastavustingimused“ näeb ette nõuded proovitööd dokumentide esitamisele - esitada tuleb hindamisele kuuluv proovitöö lähtekood koos paigaldus- ja kasutusjuhendiga. Hankija sai pakkumuste vastavuse kontrolli teostades tuvastada, kas lähtekood ja viidatud juhendid on esitatud. Proovitöö sisuline kontroll sai toimuda pakkumuste hindamise etapis.

Hankija pidi pakkumuste hindamisel Proovitöö kriteeriumi alusel lähtuma hindepunktide andmisel etteantud metoodikast ning võiski RHAD nõuetele mittevastavate dokumentide või proovitöö lahenduse eest omistada hindamise etapis proovitööle alakriteeriumite alusel ka 0 punkti. Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et kui Hankija peaks Nõuded täitmist juba pakkumuse vastavuse kontrollimise etapis tuvastama, siis ei saaks Hankija hinnata ühtegi proovitööd hindamismetoodika kohaselt (proovitöös esinevate puuduste korral hindepunkte vähendada), sest hindamisele pääseks vaid kõik need proovitööd, kes kõik RHAD-s toodud nõuded täidavad ja seega tuleks Hankijal anda hindamise faasis kõigile vastavaks tunnistatud pakkumustele ka kohe maksimaalsed hindepunktid.

„Hindamismetoodika kirjeldusest“ nähtub selgelt, et Hankija on näinud ette, et hinnatakse ka pakkumusi, mis kogu ulatuses Nõuetele ei vasta - sellisel juhul vähendatakse proovitööle konkreetse alakriteeriumi alusel antavaid punkte.

9.2. Kuna Vaidlustaja väidetav Kolmanda isiku proovitöö mittevastavus Nõuetele (lk 7 p 13 - „Käsureal peab saama hallata rakenduse järgmiseid sätteid: ' - - headless' võimalus lülitada välja ja sisse Chrome UI (vaikimisi Chrome UI väljas)“ ei saa olla aluseks Kolmanda isiku pakkumuse tagasi lükkamisel, sest tegemist ei ole pakkumuse vastavustingimusega, siis on Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamiseks on kooskõlas RHS § 114 lg-ga 1.

9.3. Hankija ja Kolmas isik on vaidlustusmenetluses tõendanud Kolmanda isiku pakkumuse vastavust sellele tingimusele.

Hankija on välja toonud kohad Kolmanda isiku esitatud paigaldusjuhendis ja kasutusjuhendis, mille järgi on võimalik käivitada testrakendus nii, et Chrome UI on sisse lülitatud, kui ka välja lülitatud. Hankija on esitanud ka Kolmanda isiku ärisaladusega kaitstud proovitööd näitava videofaili, milles on tuvastatav, et testrakenduses on Chrome UI sisse lülitatud ehk töötab. Kolmas isik on esitanud kuvatõmmised, millest nähtub selle nõude täitmine.

Seega - isegi kui vaidlustusest oleks võimalik tuletada, et mittevastavus Nõuetele (lk 7 p 13 - „Käsureal peab saama hallata rakenduse järgmiseid sätteid: ' - - headless' võimalus lülitada välja ja sisse Chrome UI (vaikimisi Chrome UI väljas) peaks kaasa tooma alakriteeriumi „Arhitektuuri põhimõtete jälgimine“ alusel Kolmanda isiku pakkumusele 0 punkti andmise, siis sellega vaidlustuskomisjon ei nõustu.

10. Pakkumuste hindamine

10.1. Vaidlustaja väitel pole pakkumuste hindamine olnud läbipaistev ja kontrollitav. Vaidlustuskomisjon sellega ei nõustu.

„Hindamismetoodika kirjelduses“ on toodud pakkumuste hindamise alused. Proovitöö kriteeriumi alusel hinnatakse lähtudes järgmistest alakriteeriumitest:

- dokumenteerimine;
- arhitektuuri põhimõtete jälgimine;
- funktsionaalsus;
- testide mõõtmistulemused (kiirus).

Iga alakriteeriumi puhul on teada punktide andmise selgitus.

Nõuded osas „Rakenduste integratsioonitested“ olid toodud proovitööde testimise läbiviimise alused. Testimise kohta on Hankijale enne pakkumuste esitamise tähtpäeva esitatud selgitustaotlusi, Hankija on neile vastanud.

Hankija polnud RHAD-s ette näinud proovitöö testimiste salvestamist, salvestatud on ainult alakriteeriumi „Testide mõõtmistulemused (kiirus)“ alusel läbi viidud testide mõõtmised.

Vaidlustuskomisjon nõustub Kolmanda isikuga, et Vaidlustaja viidatud *eVigilo* lahendist lähtuvalt ei saa käesoleval juhul pakkumuste hindamise aluseid seada kahtluse alla. Ei ole tuvastatav see, et pakkujatele (esitati 10 pakkumust) polnud pakkumuste hindamise alused *objektiivselt võetuna* arusaadavad.

Hankija on kinnitanud, et proovitööde hindamisel kasutati kõikide pakkujate proovitööde jaoks identset keskkonda. Vaidlustuskomisjonil puudub alus selles kahelda. Vaidlustuskomisjon leiab, et tõendamata on Vaidlustaja väited erinevate parameetrite kasutamisest, sellest, et mingite tegevuste järjekorda on muudetud. Vaidlustuskomisjon ei tuvastanud videotest (riigihangete register ID 919444, ID 918041 ja ID 918570), et testimiseks kasutatud keskkond pole isoleeritud.

Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga selles, et hindamise läbiviimine erinevatel aegadel ei saanud mõjutada proovitöö rakenduse funktsionaalset käitumist ega jõudlust, sest need ei ole seotud sellega, millal neid läbi viiakse.

Igale pakkujale on edastatud põhjendused hindepunktide andmise kohta, iga pakkuja sai teada seda, miks tema proovitöö igas alakriteeriumis just sellised hindepunktid sai.

10.2. Vaidlustaja pakkumuse hindamine alakriteeriumis „Funktsionaalsus“ alusel

Vaidlustaja leiab, et tema proovitöö on saanud selle alakriteeriumi alusel 20 hindepunkti, aga peaks saama 30 hindepunkti.

10.2.1. Hankija on põhjendanud Vaidlustaja pakkumusele selle alakriteeriumi alusel punktide andmist järgmiselt: „[---]“

Nõuded: Nõuded proovitöö teostamiseks, peatükk „Arendustöö „Kuludokumentide kuvamine, valimine ja seisundite muutmine“

Abikõlblik summa - Kuvatakse kuludokumendi abikõlblik summa numbrina, täpsusega kaks kohta peale koma.

Tegevused valitud ridadega

- Valitud ridadega peab saama teostada korraga abikõlbliku summa arvutamise toiminguid.

Abikõlbliku summa arvutamisel küsitakse kasutajalt % mis osas valitud read on abikõlblikud ning selle abil arvutatakse igale reale dokumendi kogusumma – s.t. sendi täpsusega abikõlblik summa.“

Vaidlustuskomisjon ei nõustu sellega, et nõue oleks kuidagi tõlgendatav, mistõttu tuleks sisustada pakkujatele (eeskätt Vaidlustajale) kuidagi soodsamal viisil.

Vaidlustaja selgituste kohaselt kuvatakse arvu standardkujul ainult [---].

Hindamismetoodika kohaselt alakriteeriumi „Funktsionaalsus“ puhul omistatakse 30 hindepunkti juhul, kui „*Nõutud funktsionaalsus on täielikult realiseeritud (sh ridade lukustamine) ja puudusi ei esine.*“ Seega ühe puuduse esinemisel ei olnud Hankijal võimalik Vaidlustaja proovitööd selles alakriteeriumis hinnata 30 punktiga.

10.2.2. Hankija peabki puuduseks just seda, et [---]. Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et see nõue pidi olema täidetud nii [---]. Hankija on õigesti märkinud, et [---]. Hankija on vastava pildi esitanud oma vaidlustuse vastuse p-is 6.

Hankija ei ole RHAD-s mingit piirangut abikõlblike summade suurusele kehtestanud ja võis proovitööd testida ka suuremate arvudega.

Eeltoodust lähtudes leiab vaidlustuskomisjon, et Hankija välja toodud puudus Vaidlustaja proovitöös esineb, mistõttu ei saanud anda Vaidlustaja pakkumusele selles alakriteeriumis 30 punkti.

10.3. Pakkumuste hindamine alakriteeriumi „Testide mõõtmistulemused (kiirus)“ alusel

Vaidlustaja leiab, et Hankija on kontrollinud ehk testinud ja hinnanud ebaõigesti ja vastuolus RHS §-ga 117 lg 1 ja 3 alakriteeriumi „Testide mõõtmistulemused (kiirus)“ aluseks olevaid asjaolusid, mistõttu on selle alakriteeriumi hindamine tervikuna ehk kõigi pakkujate suhtes õigusvastane, kui pakkuja on jätnud mõne funktsionaalsuse realiseerimata, on sisuliselt võimalik saavutada neljandas alakriteeriumis kiiruse eest enam hindepunkte. Vaidlustajal on kahtlus, et ühel juhul kasutati ühe keskkonna (virtuaalmasina) parameetreid, teisel juhul teisi, testimiseks kasutatud keskkond pole isoleeritud.

10.3.1. Nõuded osas „Süsteemi töökiiruse mõõtmine, ehk hindamiskriteeriumi „2. Proovitöö“ punktide andmise alused“ on sõnastatud järgmiselt:

„Luu Seleniumi end-to-end automaattestid, mille abil on võimalik mõõta järgnevalt kirjeldatud tegevuste summaarset ajakulu. Toimingute tegemiseks kuluv summaarne aeg tuleb mõõta millisekundi täpsusega.

Testimisel emuleeritakse tava kasutaja toiminguid Seleniumi testi abil. Lubatud ei ole toimingud mida tavakasutaja teha ei saa või mille tegemiseks tavakasutajal puuduvad andmed. Tagada, et testi on võimalik käivitada aeglaselt, testi käivitaja poolt etteantud pausi pikkusega testi sammude vahel, et , et oleks võimalik kontrollida kas kõik toimingud teostatakse, ning

mõõta toimingute tegemiseks kuluvat süsteemi aega, kui ka kiiresti, ilma pausideta.

Testid käivitatakse vähemalt kahes RmIT hallatavas seadmes, mille spetsifikatsioonid on toodud „Nõuded ja arhitektuur“ peatükis ning mis on samad kõigi pakkujate jaoks. Pakkuja sooritusena läheb arvesse kahest testist kiireim. Rakenduse kiiruse mõõtmine toimub peatükis „Automaattestis realiseeritavad toimingud ja nende järjekord“ tegevuste põhjal. Automaattestid käivitatakse sakil „Kõik seisundid“.

Automaattestis realiseeritavad toimingud ja nende järjekord

1. Vali kõik read.
2. Teostada toiming valitud ridade seisundi muutmiseks “Esitatud”.
3. Salvesta andmebaasi uus seisund ja seisundi muutmise ajatempel.
4. Eemaldada kõigi ridade valikud.
5. Teostada andmebaasist automaattesti andmete päring etteantud projekti andmetega.
6. Valida 100 esimest.
7. Tühistada valik ühekaupa juhuslikult valitud 33 real.
8. Täiendavalt valida read 126, 26535, 41223-41250, 83610-83620, 91425, 91428, 91431.
9. Teostada toiming valitud ridade seisundi muutmiseks “Täiendamiseks saadetud” (Kõik andmete muudatused peavad kajastuma ka andmebaasis).
10. Salvesta andmebaasi uus seisund ja seisundi muutmise ajatempel.
11. Eemaldada kõigi ridade valikud.
12. Liigu reale 3353.
13. Vali järgmised 10000 rida.
14. Arvuta 90% ulatuses abikõlbulik summa.
15. Salvesta andmebaasi valitud ridade tunnusetele (ID) vastavalt abikõlbuliku summa arvutustulemused (veerg 'Abikõlblik summa').
16. Eemaldada kõigi ridade valikud.
17. Liigu reale 22000.
18. Vali järgmised 10000 rida.
19. Liigu reale 30000.
20. Vali järgmised 10000 rida.
21. Eemalda valikust read 33425, 33740 ja 25200-25212.
22. Arvuta 75% ulatuses abikõlbulik summa.
23. Salvesta andmebaasi valitud ridade tunnusetele (ID) vastavalt abikõlbuliku summa arvutustulemused (veerg 'Abikõlblik summa').
24. Teostada toiming valitud ridade seisundi muutmiseks “Vigased”.
25. Salvesta andmebaasi uus seisund ja seisundi muutmise ajatempel.
26. Eemaldada kõigi ridade valikud.
27. Vali kõik read.
28. Teostada toiming valitud ridade seisundi muutmiseks “Kontroll lõpetatud”
29. Salvesta andmebaasi uus seisund ja seisundi muutmise ajatempel.
30. Eemaldada kõigi ridade valikud.
31. Mõõta ja kuvada toimingute tegemisele kulunud koguaeg.
32. Salvesta andmebaasi toimingute tegemisele kulunud koguaeg. “

Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et kiirustestide läbiviimise kirjeldus on RHAD-s esitatud.

10.3.2. Hankija on veenvalt selgitanud ja see nähtub ka salvestustest, et automaattestis realiseeritud toiminguid ei teosta Hankija, vaid Hankija *ainult käivitab pakkujate poolt loodud automaattesti ning pärast seda valideerib/kontrollib loodud logide ja konsooli väljundi abil kõikide toimingute teostamist ja õiget järjekorda.*

„Hindamismetoodika kirjelduses“ alakriteeriumi „Testide mõõtmistulemused (kiirus)“ kohaselt .

Mõõtmistulemused lähevad arvesse ainult juhul, kui proovitöös toodud funktsionaalsuse testides on saadud vähemalt 5 punkti ning kõik proovitöös nõutud automaattesti toimingud on korrektselt realiseeritud.

Juhul kui automaattesti toimingud ei ole realiseeritud vastavalt proovitöö nõuetes toodule, siis omistatakse käesolevale kriteeriumile 0 punkti.

Juhul kui proovitöös toodud funktsionaalsuse testide eest on saadud 0 punkti, siis omistatakse käesolevale kriteeriumile 0 punkti.

Seega pole põhjendatud ka Vaidlustaja väide, et kui pakkuja on jätnud mõne funktsionaalsuse realiseerimata, on sisuliselt võimalik saavutada neljandas alakriteeriumis kiiruse eest enam hindepunkte.

10.3.3. Hindepunkte alakriteeriumi „Testide mõõtmistulemused (kiirus)“ alusel anti järgmiselt:

„Lahendused järjestatakse lahenduse testide mõõtmistulemistele alusel. Kiiremini toimiva lahenduse pakkuja saab 30 punkti (maksimumpunktid). Lahenduse kiirust hinnatakse millisekundilise täpsusega.

Järgnevatele mõõtmisele pääsenud lahendustele jagatakse punkte järgnevalt:

- 2 koht 90% maksimumpunktidest ehk 27 punkti;
 - 3 koht 80% maksimumpunktidest ehk 24 punkti;
 - 4 koht 70% maksimumpunktidest ehk 21 punkti;
- [---]

Alates 11st kohast omistatakse käesoleva kriteeriumi eest 0 punkti“

Riigihangete registris on Vaidlustaja ja Kolmanda isiku testide mõõtmiste videod (ID 919444, ID 918041 ja ID 918570). Vaidlustuskomisjon ei tuvastanud, et mõõtmised oleksid toimunud vastuolus RHAD-ga. Samuti ei saa asuda seisukohale, et mõõtmistulemused pole kontrollitavad - videotelt nähtuvad toimingud, mis tehti enne mõõtmise käivitamist ning mõõtmistulemused.

See, et oli vaja teha mitu testi, ei tähenda, et Hankija hindamiskomisjon on olnud ebapädev proovitöid hindama.

„Hindamise ja pakkumuse edukaks tunnistamise koondprotokollist“ tuleneb, et selles alakriteeriumis sai:

- 1) 30 hindepunkti Kolmanda isiku pakkumus (16 572,00 millisekundit);
- 2) 27 hindepunkti Wisercat Estonia OÜ pakkumus (25 875,00 millisekundit);
- 3) 24 hindepunkti Vaidlustaja pakkumus (43 404,00 millisekundit);
- 4) 21 hindepunkti Tietoevry Estonia AS pakkumus (131 256,00 millisekundit).

Kuna vaidlustusmenetluses pole ilmnunud selliseid asjaolusid, mis viitaksid sellele, et selle

alakriteeriumi alusel pakkumuste hindamise läbiviimisel on rikutud RHS-i ja pole järgitud RHAD, siis puudub alus asuda seisukohale, et selle alakriteeriumi alusel on pakkumustele valesti hindepunkte antud.

11. Eelpooltoodu alusel jääb esitatud vaidlustus rahuldamata.

12. Vaidlustusmenetluse kulud

Kuna vaidlustusmenetlus lõpeb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel vaidlustuse rahuldamata jätmisega, kuuluvad vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg-d 3 ja 8.

12.1. RHS § 198 lg 3 alusel jäävad Vaidlustaja kulud tema enda kanda.

12.2. Hankija pole kulude välja mõistmise taotlust esitanud.

Kolmas isik on esitanud tähtaegselt taotluse lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks summas 4143,75 eurot (käibemaksuta), 18 tunni ja 25 minuti eest, tunnitasuga 225 eurot käibemaksuta.

Lepingulise esindaja kulude vajalikkuse ja põhjendatuse hindamisel võtab vaidlustuskomisjon arvesse läbitöötamist vajavate materjalide mahukust, vaidlusaluste küsimuste keerukust, samuti menetluse kestust ja seda, et väljamõistetavad esindaja kulud ei tohiks tervikuna olla vaidlustusasja iseloomu ja tähtsust arvestades ilmselgelt ülepaisutatud.

Vaidlustuskomisjon leiab, et asja keerukust ja materjalide mahukust silmas pidades on Kolmanda isiku lepingulise esindaja kulud mõnevõrra ülepaisutatud. Vaidlustuskomisjon leiab, et vajalikud ja põhjendatud on Kolmanda isiku lepingulise esindaja kulud 16 töötunni ulatuses, seega 3600 eurot (käibemaksuta), mis tuleb RHS § 198 lg 8 alusel Vaidlustajalt välja mõista.

(allkirjastatud digitaalselt)

Ulvi Reimets